

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

ГОЛОС УКРАЇНИ

Захоплива
мандрівка

І татусям
на фронті
спокійніше

▶ СТОР. 6

Календар

Земляк — Ольжич

▶ СТОР. 8

Офіційне друковане видання
Верховної Ради України

Закон України

«Про внесення змін до деяких
законодавчих актів України щодо
уточнення положень про конкурсний
відбір кандидатур на посаду судді
Конституційного Суду України»

▶ СТОР. 9–10

№ 166 (8183)

СУБОТА, 19 СЕРПНЯ 2023 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Перемога буде,
коли зс рф
повністю вийдуть з України

Перемогою в Україні буде повне виведення російських сил з України. Про це на брифінгу в четвер заявив заступник речника Державного департаменту США Ведант Пател. Він наголосив, що Сполучені Штати підтримують зусилля на досягнення справедливого та довготривалого миру в Україні. Він нагадав, що незабаром українці відзначатимуть 32-гу річницю з дня проголошення Незалежності. «Це також другий День Незалежності України з початку повномасштабної незаконної та неспровокованої агресії росії. Ми наближаємось до позначки в 18 місяців з початку російського повномасштабного вторгнення. Нагадаю слова президента Байдена, який зазначив, що Перемогою у війні в Україні буде, щоб росія повністю забралась з України», — заявив Пател, повідомляє «Голос Америки».

Німеччина передала
новий пакет військової
допомоги

Німеччина передала Україні новий пакет військової допомоги, до якого, зокрема, увійшли системи ППО IRIS-T SLS. Перелік військової допомоги, наданої Україні Німеччиною, можна побачити на сайті уряду країни. Крім двох пускових установок IRIS-T SLS, до нового пакета також увійшли 4,5 тисячі димових набойів калібру 155 мм (загалом ФРН передала їх уже 17 тисяч); 10 наземних радарів спостереження GO12 (раніше передано 18); п'ять тягачів 8x8 HX81, чотири напівпричепа до них; вісім 15-тонних вантажівок тощо.

До Дня Незалежності

Театральний фестиваль
до національного свята

У Дніпрі стартував перший з початку повномасштабного вторгнення рф великий мистецький форум. Він відбувається на базі Національного академічного музично-драматичного театру імені Т. Г. Шевченка. Ідею проведення заходу підтримали Харківська, Луганська, Запорізька та Донецька ОВА. Подію приурочили до Дня Незалежності України. На глядачів чекають десять вистав і читання від драматургів та акторів.

▶ СТОР. 8

Підрив Каховської ГЕС: перспективи притягнення злочинців до відповідальності

Запорізька область.
Каховське водосховище перетворилося на пустелю.

Як відомо, російські загарбники підірвали греблю Каховської гідроелектростанції на тимчасово окупованій території Херсонської області, що призвело до жахливих наслідків для людей, інфраструктури та довкілля. З часів Чорнобильської аварії це найбільша техногенна катастрофа в Європі, за яку держава-агресор має відповідати. На нещодавній Міжнародній конференції з відновлення України, яка відбулася в Лондоні (Велика Британія), Прем'єр-міністр України Д. Шмигаль зазначив, що збитки тільки для довкілля від неправомірних дій російських збройних сил на Каховській ГЕС становлять 1,5 мільярда доларів.

▶ СТОР. 4

Фото Укрінформ та Антона ЗАРУБІ.

ПОДІЇ

Грантові кошти —
підприємцям

У Миргородській громаді підбили підсумки конкурсу бізнеспланів, започаткованого на виконання комплексної програми розвитку малого підприємництва. Авторитетна комісія визначила десять проєктів-переможців. Їхні автори отримають із місцевого бюджету по п'ятдесят тисяч гривень на розвиток власного бізнесу. При цьому йдеться про грантові кошти. Тобто такі, які не треба повертати. Водночас отримувачів грошей зі скарбниці громади зобов'язали вже через рік після підписання відповідних договорів прозвітувати про їх використання за призначенням.

Не тільки представників згаданої комісії особливо потішив той факт, що серед підтриманих підприємницьких ініціатив фактично половина зорієнтована на розвиток виробництва, зокрема сільськогосподарського. Та й інші пропонують переважно потрібні землякам послуги.

▶ СТОР. 6

Рятувальники попереджають

На Миколаївщині лише за добу вигоріло понад 26 гектарів на відкритих територіях. Зареєстровано 19 займань сухої трави, сміття, чагарників та хвойної підстилки. Горіло у кожному районі регіону. Підрозділи Головного управління ДСНС в області оперативно ліквідували всі загоряння, проте вони зазначають, що спричинило пожежі необережне поводження з вогнем, інформує наш власкор Олена ІВАШКО.

Не краща ситуація і в інших регіонах. Загалом від початку року в Україні виникло 10292 пожежі. Під час них загинули 7 осіб, а 18 — зазнали травм.

Найбільша кількість лісових пожеж виникла в Київській, Чернігівській, Рівненській, Харківській та Житомирській областях.

▶ СТОР. 6

КОРОТКО

■ В Україні до 24 серпня випустять марку «Україна-Мати» у своєму новому образі як переосмислення минулого. Про це повідомив гендиректор компанії Ігор СМІЛЯНСЬКИЙ.

■ На черговій сесії Хмельницької міськради депутати виділили додатковий фінансовий ресурс на підготовку до осінньо-зимового періоду — понад 90 млн грн. Загалом бюджетна підтримка комунальної сфери міста оборони під Бахмутом. Так він намагався «вистжитися», щоб його включили до списків на обмін. І отримав до року ув'язнення ще 15 за ґратами, дізнався наш власкор Ірина КОЗАК.

■ За матеріалами СБУ, у Чернівцях викрили агента фсб, який «працював» з камери, використовуючи власні зв'язки на волі, «зливав» спецслужбі рф місця базування Сил оборони під Бахмутом. Так він намагався «вистжитися», щоб його включили до списків на обмін. І отримав до року ув'язнення ще 15 за ґратами, дізнався наш власкор Сергій СУЛИМА.

Олександр КОРНІЄНКО: Роль Верховної Ради України на євроінтеграційному шляху є однією з основних

Перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Корнієнко взяв участь у заході Hard Talk «Як виглядає шлях України до ЄС?».

Учасники обговорили підготовку до вступу України до Європейського Союзу, зокрема, реалізацію політичних реформ та оцінку імплементації актів права Євросоюзу в українське законодавство.

Насамперед Олександр Корнієнко наголосив, що роль Верховної Ради України на євроінтеграційному шляху є однією з основних, про що говорить досвід парламентів інших країн, що стали членами Європейського Союзу.

«Рішення вступу до ЄС — це рішення всього українського народу. У нас є мета розпочати переговорний процес, щоби у підсумку стати частиною європейської родини. І ми до цього йдемо, працюючи на різних рівнях — усі на своєму місці», — акцентував Перший віцеспікер.

Також він зауважив, що важко переоцінити роботу Парламенту України на цьому шляху: «Ми налаштуємо її так, аби максимально ефективно імплементувати *acquis* ЄС».

«Водночас Верховна Рада України має свою важливу роботу й у переговорах — проводимо політичні консультації з Європейським Парламентом та його депутатами заради обговорення досвіду інтеграції інших країн», — зазначив Олександр Корнієнко.

Перший заступник Голови Верховної Ради України повідомив, що над рекомендаціями Єврокомі-

сії триває спільна робота з пошуком консенсусу та дискусіями заради успішного результату, який матиме позитивний відгук від усіх сторін.

«Роботи багато, але ми знаємо, для чого вона — готові відповідати всім викликам та рухатися у зазна-

ченому напрямі. Заради України, людей і майбутнього», — наголосив насамкінець Олександр Корнієнко.

Прес-служба
Апарату Верховної Ради
України.

Фото: gada.gov.ua

ДОВІДКОВО

Мета заходу — обговорення результатів оцінки стану імплементації актів права Європейського Союзу в українське законодавство, реалізації політичних реформ, підготовки до вступу в ЄС, а також ролі європейської інтеграції у загальному процесі трансформацій та відбудови країни.

Відбулася подія за підтримки Офісу Віцепрем'єрки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції й Програми «USAID» «Конкурентоспроможна економіка України».

Добрі новини від наших міжнародних партнерів

Заступниця Голови Верховної Ради України Олена Кондратюк на своїй сторінці у Фейсбуці поділилася добрими новинами про допомогу наших міжнародних партнерів:

1. Велика Британія домовилась про постачання Україні засобів ППО на понад 115 мільйонів доларів, повідомив Sky News.

2. Міністерка оборони Чехії Яна Чернохова повідомила про передачу Україні додаткових Mi-24!

3. Ну і головне — США схвалили відправку винищувачів F-16 в Україну з Данії та Нідерландів, повідомляє Reuters. Вашингтон прискорить всі формальності для передачі літаків одразу після завершення навчання пілотів. Відповідні листи з гарантіями вже надіслано Держсекретарем Блінкеном.

«Нагадаю, що наші пілоти вже почали проходити навчання на винищувачах. Правда, це займе час — півроку! Але це добрі новини!» — резюмувала вона.

Розширити повноваження місцевих рад у період дії воєнного стану

ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

У парламенті зареєстровано новий законопроект «Про внесення змін до Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування у період дії воєнного чи надзвичайного стану» (№ 9559-1). Авторами цієї законодавчої ініціативи виступили представники фракцій «Голос» та «Слуга народу»: Роман Лозинський («Голос»), Галина Васильченко («Голос»), Роман Гришук («СН»), Мар'яна Безугла («СН»), Наталія Піна («Голос») та Павло Фролов («СН»).

Обґрунтовуючи необхідність прийняття законопроекту, народні депутати зауважили, що чинні норми Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» не дають достатніх механізмів для підтримки військових частин Сил Оборони України. «З огляду на це є необхідність розширення повноважень місцевих рад на період дії воєнного чи надзвичайного стану. Крім того, після скасування на всій території України карантину, встановленого з метою запобігання поширенню COVID-19, фактично втратили чинність норми закону, які регулювали проведення дистанційних засідань місцевих рад та виконавчих комітетів місцевих рад», — йдеться у пояснювальній записці. Тож, на думку авторів проекту, ці норми варто продовжити на період дії воєнного стану. Народні депутати також зазначили, що вони концептуально

підтримують основний законопроект «Про внесення змін до Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування у період дії воєнного стану» (№ 9559) та законопроект «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо підтримки органами місцевого самоврядування сектору безпеки та оборони» (№ 9560), проте їх окремі положення потребують доопрацювання.

Нині альтернативний законопроект № 9559-1 розширює механізми місцевого самоврядування щодо надання фінансової та матеріальної підтримки сектору безпеки і оборони та відновлює можливість проводити дистанційні засідання органів місцевого самоврядування у форматі відеоконференції у період дії воєнного стану та протягом 30 днів після його припинення або скасування.

Так, законопроект передбачає внесення змін до Закону «Про місцеве самоврядування в Україні», якими пропонується:

- ▶ віднести до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад надання фінансової та матеріальної підтримки сектору безпеки і оборони у період дії воєнного чи надзвичайного стану, оскільки затвердження місцевого бюджету та внесення змін до нього належать до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад;

- ▶ віднести до делегованих повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад у галузі оборонної роботи підготовку, подання на затвердження, організацію виконання та реалізацію місцевих програм підтримки сектору безпеки і оборони;

- ▶ надати можливість у період воєнного стану обласним радам обирати у порядку, визначеному законом, для першого заступника голови обласної ради або заступника голови обласної ради, який здійснює повноваження голови відповідної ради, двох заступників, які мають повноваження заступників голови обласної ради відповідно до ст. 56 цього Закону.

Крім того, пункт 11-1 прикінцевих і перехідних положень Закону, який регулює механізм проведення дистанційних засідань пропонується продовжити на період дії воєнного стану та протягом 30 днів після його припинення або скасування з такими особливостями, які відрізняються від поточної редакції Закону та основного законопроекту:

- ▶ можливість проведення дистанційних засідань поширюється на виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, а не лише їх виконавчі комітети;

- ▶ передбачається ухвалення порядку проведення дистанційних засідань на найближчому засіданні відповідного колегіального органу;

- ▶ до порядку денного дистанційних засідань, крім питань виконання повноважень у галузі оборонної роботи, зокрема, надання фінансової та матеріальної підтримки сектору безпеки і оборони, також можуть бути включені питання усунення з публічного простору символіки російської імперської політики, оскільки законодавство передбачає такі дії у стислі строки і покладає такі повноваження на органи місцевого самоврядування;

- ▶ з метою запобігання зловживань, до порядку денного дистанційних засідань не можуть включатися питання розпорядження земельними та природними ресурсами;

- ▶ передбачається механізм, відповідно до якого право ухвального голосу на дистанційних засіданнях місцевих рад та постійних комісій рад мають депутати, які перебувають на території України. У разі перебування депутата за межами України, такий депутат матиме на дистанційному засіданні право дорадчого голосу. У разі встановлення факту голосування з ухвальним голосом депутата, який перебував за межами України, складається уточнений протокол пленарного засідання.

На думку депутатів, ухвалення законопроекту дасть змогу не лише розширити можливості місцевого самоврядування з надання фінансової та матеріальної підтримки сектору безпеки і оборони у період дії воєнного чи надзвичайного стану. А й відновить можливість проведення дистанційних засідань органів місцевих рад, де існує критична потреба у застосуванні такого формату ухвалення рішень.

Олена ГОРБУНОВА.

У комітетах Верховної Ради

Як своєчасно отримати зарплату?

Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів вважає за доцільне розпочати роботу над розв'язанням питання своєчасної виплати заробітної плати в Україні, яка згідно із практикою Європейського суду з прав людини є правом приватної власності.

Члени комітету рекомендували Верховній Раді України включити до порядку денного сесії та прийняти за основу проект закону про внесення змін до деяких законів України щодо посилення захисту вимог працівників стосовно виплати заборгованості із заробітної плати, в тому числі у випадку неплатоспроможності роботодавця за реєстр. № 9510.

Автори законопроекту наголошують: своєчасне отримання заробітної плати за відпрацьовані дні в повному обсязі — конституційне право працівників. Однак ще до широкомасштабного вторгнення 129,5 тисячі українців не отримали заробітну плату вчасно, а заборгованість перед ними сягнула 3,1 мільярда гривень. Через неотримання заробітної плати людина потрапляє у складні життєві обставини. А неможливість, зокрема, сплачувати кошти за спожиті комунальні послуги призводить до невиконання заробітної плати працівникам комунальних підприємств.

Законопроект пропонує закріпити на законодавчому рівні норми, які:

► забезпечують належний законодавчий захист права працівника на своєчасне отримання винагороди за працю;

► гарантують працівнику отримання адекватної грошової компенсації збитків, понесених

ним унаслідок порушення строків її виплати;

► посилюють відповідальність роботодавця за затримку заробітної плати;

► забезпечують створення гарантійної установи задля посилення захисту вимог працівників щодо виплати заборгованості із заробітної плати у випадку неплатоспроможності роботодавця.

«Керівники підприємств несут кримінальну відповідальність за несплату заробітної плати. Однак засуджених за цей злочин майже немає. Отже, відповідна норма Кримінального процесуального кодексу не працює. З іншого боку, заборгованість із заробітної плати постійно зростає, — зазначила голова комітету Галина Третякова. — Водночас підприємств, які не виплачують заробітну плату через банкрутство, не так багато. Більшість підприємств, які не виплачують своєчасно зарплату, перебувають у державному секторі. А тому відповідальна за таку невиконання держава. Так каже Європейський суд з прав людини. Маємо забезпечити верховенство права», — наголосила голова комітету.

Член комітету Тарас Тарасенко повідомив, що до широкомасштабного воєнного вторгнення рф на територію України кількість державних підприємств сягала двох тисяч, із них тих, що працюють, — майже 150 підприємств. «Тому ще є питання очищення державних підприємств та наведення там ладу. Це питання до Фонду держмайна», — зауважив народний депутат України.

Підтримуючи прийняття законопроекту в першому читанні, голова аналітичного центру

Спілки українських підприємців Андрій Єрашов підтвердив, що в приватному секторі заборгованість із заробітної плати має невелика кількість підприємств.

Відповідно до норм міжнародного права заробітна плата є власністю людини, яка її заробила, а тому має бути сплачена незалежно від обставин, в яких перебуває підприємство. «Саме так кажуть конвенції МОП», — нагадала Галина Третякова.

Водночас народні депутати України були солідарними у думці, що деякі положення законопроекту варто вводити в дію після завершення воєнного стану в Україні, аби не створювати додаткового навантаження на приватні підприємства, які сплачують податки та забезпечують громадян робочими місцями, але час від часу мають фінансові труднощі.

«23 відсотки осіб, що захищають державу, — підприємці. У них також виникають труднощі. Маємо зважати на умови, які виникають. А що стосується державних підприємств, то треба розставити пріоритети й захищати громадян, які повинні отримувати зарплату, щоб у них не було заборгованості, бо вони стоять на цивільному фронті з забезпечення Збройних Сил і держави», — впевнений член комітету Анатолій Остапенко.

Член комітету Юлія Тимошенко також висловила заважливість збереження діяльності українських підприємців усіх рівнів для відбудови економіки країни після Перемоги, «водночас видатки на зарплату на підприємстві мають бути першочерговими».

Експерти профспілкового середовища повідомляють, що

надалі прийняття законопроекту зробить економічно не вигідним для роботодавця затримувати зарплату, створить умови для скорочення обсягів наявної заборгованості з її виплати, підвищить рівень економічного захисту працівника у випадку нечасної оплати праці, а також забезпечить створення механізму компенсації заробітної плати у випадку неплатоспроможності роботодавця.

«Цей законопроект імплементує частину 3 Конвенції 173 МОП. Понад 20 років профспілки намагалися імплементувати цю частину конвенції», — наголосив керівник Департаменту правового захисту апарату ФПУ Дмитро Лях.

Реалізація запропонованих проектом закону за реєстр. № 9510 норм сприятиме наближенню законодавства України до європейських трудових стандартів та виконанню завдань, визначених Європейською Комісією в Аналітичному звіті про рівень наближення законодавства України до актуального права ЄС.

Варто зазначити, що в ЄС накопиченню значних обсягів заборгованості із заробітної плати запобігає високий рівень розвиненості економічних систем країн Європи, де розв'язанню проблеми сприяють доступність кредитів, низький рівень корупції, ефективне державне регулювання тощо.

Досвід європейських країн свідчить, як інформує прес-служба Апарату Верховної Ради України, що головною умовою мінімізації заборгованості є соціальний діалог, чітка дисципліна дотримання законодавства, прозорість та гласність обговорення цих проблем, широке використання працівниками механізмів активної боротьби за власні трудові права.

Проросійській пропагандистці з Лаври загрожує ув'язнення і конфіскація майна

Служба безпеки України збрала доказову базу на проросійську пропагандистку, яка публічно заперечувала збройну агресію рф і провокувала релігійну ненависть. Вона брала активну участь у провокаціях на території Києво-Печерської лаври наприкінці березня і на початку квітня 2023 року Пропагандистка з території святині проводила відеострими під час яких принижувала владу і ПЦУ, підбурювала людей чинити спротив законним діям членів комісії Мінкульту, які після розірвання угоди заповідника і ПЦУ про оренду лаврських приміщень, проводили огляд будівель та правоохоронців, ображала релігійні почуття українців.

«Крім того, на власній сторінці у Фейсбуці фігрантка заперечувала факти російської збройної агресії й називала війну в Україні «внутрішнім громадянським конфліктом». Також вона викладала у соцмережі власні псевдопрогнози про «невідворотність» захоплення всієї території нашої держави і намагалася дискредитувати українських захисників. У подальшому деструктивний контент підхоплювали російські телеканали та інтернет-ресурси, які подавали викривлену інформацію як позицію пересічних громадян України», — повідомляють у СБУ.

Лінгвістична експертиза, ініційована правоохоронцями, підтвердила факти підривної роботи проросійської пропагандистки. На підставі зібраних доказів слідчі Служби безпеки повідомили їй про підозру за ч. 2 ст. 436-2 Кримінального кодексу України (виготовлення, поширення матеріалів, у яких міститься заперечення збройної агресії рф проти України, виражене у представленні її як внутрішнього громадянського конфлікту).

Наразі триває розслідування для встановлення всіх обставин злочину. Зловмисниці загрожує тюремне ув'язнення з конфіскацією майна.

Світлана ЧОРНА.

ФОТОФАКТ

Член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Андрій Ключко під час підготовки до засідання, на якому буде, зокрема, розглянуто проект закону про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо вдосконалення правового регулювання інституту старост та його діяльності в умовах воєнного стану а також проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вирішення окремих питань адміністративно-територіального устрою Автономної Республіки Крим.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Розбудова альтернативних «зерновому коридору» експортних маршрутів потребує законодавчих механізмів

Як інформує прес-служба Апарату Верховної Ради України, у Комітеті з питань аграрної та земельної політики обговорили законопроект щодо державної підтримки сільськогосподарства та експорту агропродукції під час воєнного стану (реєстр. № 8025), який готується до другого читання. Дискусія за участі народних депутатів, керівництва Мінагрополітики та експертів відбулася 17 серпня 2023 року на базі підкомітету з питань економічної і фінансової політики в агропромисловому комплексі під головуванням Артема Чорноморова.

Проект спрямований на визначення спеціальних механізмів державної підтримки сфери сільськогосподарства в умовах воєнного стану. Так, урахування неспроможності в умовах повномасштабного вторгнення російських окупантів покривати додаткові видатки власними бюджетними надходженнями, основним джерелом наповнення можливих

програм виступають кошти міжнародних фінансових установ, урядів та інших організацій.

Однак для належної зацікавленості іноземних партнерів види закладених у проекті норм підтримки мають спрямовуватися на довгострокові та капітальні інвестиції, які посилять світову продовольчу безпеку, наголошується в офіційному повідомленні

прес-служби Апарату Верховної Ради.

Тим часом сільгоспвиробники, переробні підприємства та експортери української агропродукції сподіваються, що ухвалення проекту в другому читанні та в цілому надасть законодавче підґрунтя, зокрема, для покращення аграрної логістики, залучення грантових коштів у розширення рухомого складу (вагони, причепи тощо). Що сприятиме розбудові альтернативних «зерновому коридору» експортних маршрутів, критично необхідних для економіки нашої країни.

До речі, однією з норм законопроекту пропонується визначати грант у сільському господарстві —

як цільові фінансові ресурси, що надаються донором (іноземною державою, міжнародною організацією, донорською установою) на безповоротній основі для підтримки певної галузі сільського господарства в рамках світової продовольчої безпеки та спрямовуються на реалізацію програм та заходів, визначених між донором та Кабінетом Міністрів України, за поданням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну аграрну політику, політику у сфері сільського господарства, в порядку визначеному Бюджетним кодексом України.

А оброблення інформації та електронної взаємодії між фізичними та юридичними особами, державними

органами, органами місцевого самоврядування, центрами надання адміністративних послуг з метою реалізації державної аграрної політики, зокрема, в частині надання державної підтримки та грантів виробникам сільськогосподарської продукції, передбачається через Державний аграрний реєстр.

Тимчасово, у період дії воєнного стану, гранти у сільському господарстві можуть виділятися для придбання спеціалізованих машин, механізмів та обладнання, зерновозів (у тому числі зерновозів-самоскидів), причепів-зерновозів, а також контейнерів для перевезення зернових.

У прикінцевих та перехідних положеннях зако-

нопроекту передбачається доручити Кабінету Міністрів України протягом місяця розробити та внести зміни до Правил перетинання державного кордону громадянами України в частині:

► права перетину державного кордону під час дії воєнного стану працівникам сільськогосподарських та суміжних підприємств у разі відрядження за кордон для встановлення логістичних маршрутів та налагодження збуту української продукції;

► права перетину державного кордону на одному транспортному засобі одночасно одного водія та одного експедитора або працівника підприємства...

А також пропонується звернутися до Організації Об'єднаних Націй в частині організації експортних маршрутів у рамках світової продовольчої безпеки.

Підготувала Галина КВІТКА.

У Чернівцях запустили інноваційну програму для підлітків та молоді 14—24 років, мета якої — допомогти реалізувати ідеї учасників в ефективні та креативні проекти. Вона втілюватиметься за фінансової підтримки Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) та уряду Норвегії, *передає наш власкор Сергій Сулима*

Підри́в Каховської ГЕС: перспективи притягнення злочинців до відповідальності

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Необхідно нагадати, що 10 червня цього року Верховна Рада України прийняла Постанову № 3142-ІХ «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, парламентів та урядів її держав-членів, міжнародних організацій та їх парламентських асамблей у зв'язку з черговим актом тероризму російської федерації — підризом Каховської ГЕС імені П. С. Непорожного», у якій закликала міжнародну спільноту засудити терористичний акт, вчинений на Каховській ГЕС, та визнати дії РФ екоцидом і геноцидом українського народу. У документі зазначено, що підриз Каховської ГЕС є не тільки заздалегідь спланованим актом державного тероризму, що створив смертельну небезпеку для людей і всього живого, а й беззаперечним та безпрецедентним актом екоциду, вплив якого виходить далеко за межі нашої держави.

Міжнародне співтовариство не залишилося осторонь і висловило своє обурення жорстокістю таких дій РФ в Україні. 15 червня Європейським парламентом було прийнято Резолюцію щодо сталої реконструкції та інтеграції України до євроатлантичної спільноти, у якій зазначається руйнування РФ греблі Каховської ГЕС, що спричинило масштабні повені, екологічну катастрофу та екоцид в Україні та визнається воєнним злочином. У ній звернено увагу на те, що усі відповідальні за цю катастрофу повинні бути притягнені до відповідальності.

Позиція ООН здивувала усіх, адже після такої трагічної події в нашій державі пролунало привітання від неї з міжнародним днем російської мови. Генеральний секретар ООН А. Гутерреш, балансує між Заходом і Сходом, обмежився коментарем про те, що підриз греблі Каховської ГЕС є жахливим наслідком російського вторгнення в Україну. Постає питання: на підставі яких саме норм міжнародного права і як можна притягнути РФ до відповідальності за знищення Каховської ГЕС?

Підриз Каховської ГЕС з точки зору міжнародного гуманітарного права, безумовно, є воєнним злочином. Держава-агресор порушила ст. 55 та ст. 56 I Додаткового протоколу до Женевських конвенцій 1949 р., що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів 1977 року. Зокрема, ст. 55, яка має назву «Захист природного середовища», встановлює обов'язок при веденні воєнних дій виявляти турботу про захист природного середовища від широкої, довгострокової і серйозної шкоди. Такий захист полягає у забороні використання методів або засобів ведення війни, що мають на меті завдати або, як можна очікувати, завдадуть такої шкоди природному середовищу й тим самим завдадуть шкоди здоров'ю або виживанню населення. У свою чергу ст. 56 має відношення до захисту установок і споруд, що міс-

тять небезпечні сили. Вона передбачає, що установки і споруди, які містять небезпечні сили, а саме: греблі, дамби й атомні електростанції, — не повинні ставати об'єктами нападу навіть у тих випадках, коли такі об'єкти є військовими об'єктами, якщо такий напад може спричинити звільнення небезпечних сил і наступні тяжкі втрати серед цивільного населення. Отже, гребля Каховської ГЕС, як об'єкт підвищеної техногенної безпеки, є цивільним об'єктом, який підпадає під особливий захист відповідно до міжнародного права і на який не може бути здійснено збройний напад.

Крім того, РФ є державою-порушницею ст. 1 Кон-

венції про заборону військового або будь-якого іншого ворожого використання засобів впливу на довкілля 1977 року, згідно з якою кожна держава-учасниця зобов'язується не вдаватися до військового або будь-якого іншого ворожого використання засобів впливу на довкілля, що мають широкі, довгострокові або серйозні наслідки.

Враховуючи масштаби завданої довкіллю шкоди, підриз Каховської ГЕС доцільно кваліфікувати і як екоцид. Але на сьогодні в міжнародному праві не закріплено таке поняття. У Європейському Союзі також цей злочин не криміналізований, хоча у травні цього року Європейський соціально-економічний комітет разом з Європейським парламентом звернувся до держав-членів ЄС щодо визнання екоциду кримінальним злочином. У 2021 році завдяки роботі фундації Stop Ecoside International, заснованої в 2017 році юристкою П. Хігінс, було запропоновано визначення екоциду як міжнародного злочину з метою його подальшого включення до Римського статуту Міжнародного кримінального суду. На думку колеги експертів з міжнародного права на чолі з професором Ф. Д. Сендсом, екоцидом є незаконні або необґрунтовані дії, вчинені з

тваринного світу, отруєння атмосфери або водних ресурсів, а також вчинення інших дій, що можуть спричинити екологічну катастрофу. За вчинення цього злочину передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк від восьми до п'ятнадцяти років. В Україні за фактом підризу греблі Каховської ГЕС відкрито кримінальне провадження. Розслідування проводиться за ст. 438 «Порушення законів та звичаїв війни» та ст. 441 «Екоцид» ККУ. Слід наголосити, що з часу появи в ККУ статті «Екоцид» українські суди не винесли жодного вироку за нею. Це пов'язано, безумовно, і з тим, що в цій статті містяться поняття, які є неоднозначними і складними для розуміння.

Доцільно нагадати, що 25 січня 2023 року Парламентська асамблея Ради Європи прийняла Резолюцію «Вплив збройних конфліктів на навколишнє середовище». У документі, по-перше, ідеться про необхідність кваліфікації поняття «екоцид» і на національному, і на міжнародному рівні. По-друге, у ній зазначено про потребу у внесенні змін до Римського статуту МКС для того, щоб додати екоцид як окремий новий п'ятий міжнародний злочин. По-третє, у резолюції наголошується на необхідності захисту територій, на яких розташовані атомні

електростанції та об'єкти критичної інфраструктури.

МКС розглядає питання щодо притягнення до індивідуальної кримінальної відповідальності конкретних фізичних осіб, яким пред'явлено обвинувачення у вчиненні ними міжнародних злочинів згідно з Римським статутом. Він має юрисдикцію стосовно чотирьох категорій міжнародних злочинів: злочин геноциду; злочини проти людяності; воєнні злочини; злочини проти миру, безпеки, людства та міжнародного порядку» Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 року міститься визначення злочину екоциду. Так, відповідно до ст. 441 під екоцидом варто розуміти масове знищення рослинного або

тваринного світу, отруєння атмосфери або водних ресурсів, а також вчинення інших дій, що можуть спричинити екологічну катастрофу. За вчинення цього злочину передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк від восьми до п'ятнадцяти років. В Україні за фактом підризу греблі Каховської ГЕС відкрито кримінальне провадження. Розслідування проводиться за ст. 438 «Порушення законів та звичаїв війни» та ст. 441 «Екоцид» ККУ. Слід наголосити, що з часу появи в ККУ статті «Екоцид» українські суди не винесли жодного вироку за нею. Це пов'язано, безумовно, і з тим, що в цій статті містяться поняття, які є неоднозначними і складними для розуміння.

яву. Зокрема, у 2015 році Україна визнала його юрисдикцію щодо вчинення можливих злочинів проти людяності та воєнних злочинів РФ на всій території України з 20 лютого 2014 року і по сьогодні. Зробивши заяву на підставі п. 3 ст. 12 Римського статуту, Україна взяла на себе всі міжнародні зобов'язання співпрацювати з МКС і виконувати всі його рішення. Підриз греблі Каховської ГЕС підпадає під склад воєнного злочину, оскільки греблю варто розглядати як цивільний об'єкт, а не об'єкт військового призначення на підставі норм міжнародного гуманітарного права. При доведенні вчинення цього воєнного злочину повинно бути встановлено, що Каховська ГЕС перебувала під контролем російських загарбників, оскільки вони обвинувачують українських військових у її підризі, і свідомий та умисний характер завдання шкоди людям, інфраструктурі та довкіллю. Нагадаємо, що ще в перші дні повномасштабного збройного вторгнення РФ на територію нашої держави російські війська захопили Каховську ГЕС. Згідно із Женевською конвенцією про захист цивільного населення під час війни 1949 року держава-окупант несе відповідальність за безпеку цивільного населення на тимчасово окупованій тери-

об'єктах та аварій гідротехнічних споруд, що сталися внаслідок воєнних дій, диверсій та терористичних актів.

Також умисний характер підризу Каховської ГЕС свідчить про можливість його кваліфікації як злочину проти людяності. Відповідно до положень ст. 7 (1) (k) Римського статуту цей злочин становить інші нелюдські дії подібного характеру, що навмисно спричиняють сильні страждання або серйозні тілесні, психічні чи фізичні ушкодження.

Окремим питанням є притягнення російських загарбників до відповідальності за екоцид. Завдання шкоди довкіллю під час підризу Каховської ГЕС може стати частиною обвинувачення у справі про вчинення окремими посадовцями та військовими воєнного злочину. Тоді МКС вперше винесе рішення, посилаючись на вищезазначений параграф. Слід брати до уваги, що МКС досі не виніс жодного рішення, яке стосувалося б злочинів проти довкілля. До того ж, довести заподіяння масштабної, довготривалої та серйозної шкоди навколишньому природному середовищу під час збройного конфлікту є надзвичайно складним завданням.

На сьогодні Міжнародний суд ООН розглядає два позови України проти РФ, один з яких стосується порушення РФ Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього 1948 року. Підриз Каховської ГЕС може стати новим важливим епізодом цього позову.

Чи буде у такому разі враховано МС ООН екологічні наслідки знищення Каховської ГЕС у межах цієї справи? Поки що невідомо. Але РФ як суб'єкт міжнародно-правової відповідальності повинна відповісти за цю техногенну катастрофу та компенсувати усі збитки нашій державі у повному обсязі. Саме тому Україна має звернутися до МС ООН з позовом щодо порушення РФ положень Конвенції про заборону військового або будь-якого іншого ворожого використання засобів впливу на довкілля 1977 року в контексті підризу Каховської ГЕС.

У сучасній міжнародній практиці існують окремі приклади щодо відшкодування державою-агресором збитків, завданих і довкіллю.

Отже, у сучасних умовах є усі шанси для притягнення до відповідальності організаторів та виконавців підризу греблі Каховської ГЕС в МКС або у межах справи про вчинення воєнного злочину або злочину проти людяності. Питання щодо завдання шкоди довкіллю стають важливою її складовою. Водночас Україна на виконання своїх міжнародних зобов'язань на шляху до членства в ЄС повинна ратифікувати Римський статут, що дозволить нашій державі ініціювати внесення змін до нього, пов'язаних з включенням до тексту поняття екоциду як п'ятого міжнародного злочину. Крім того, міжнародне співтовариство має об'єднати спільні зусилля та працювати над розробкою й прийняттям нового глобального міжнародного договору — Конвенції про запобігання злочину екоциду, яка б визначила відповідальність держав та індивідів за завдання шкоди навколишньому середовищу і в мирний час, і під час міжнародних збройних конфліктів.

У зв'язку з цим зазначимо, що, можливо, саме російсько-українська війна є тією рушійною силою, яка сприятиме визнанню екоциду міжнародним злочином і встановленню ефективного механізму притягнення до відповідальності за нього. Наша держава продовжує вести боротьбу з РФ як державою-агресором на юридичному фронті для відновлення справедливості і, безумовно, повинна перемогти. Ми маємо пам'ятати, що Україна бореться за мир, який є найвищою цінністю людства!

Яна ПАВКО,
кандидат юридичних наук.
Фото: Українська правоохоронна група/Фейсбук.

На місці Каховського водосховища.

У Дубенській міській лікарні запрацювало ангіографічне відділення

У рамках робочої поїздки на Рівненщину міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко спільно з начальником Рівненської ОВА Віталієм Ковалем, представниками місцевої влади взяли участь у відкритті ангіографічного відділення в Дубенській міській лікарні.

Ангіографічне обладнання дасть змогу здійснювати високоточні обстеження та втручання. Його придбали за державні кошти — понад 8 млн грн. Відділення відремонтувала місцева влада.

«У Дубенській міській лікарні починає працювати ангіограф. Він був закуплений міністерством за кошти державного бюджету і перерозподілений в лікарню в червні минулого року. Відсьогодні працює для пацієнтів Рівненщини. Ангіографія — це так званий золотий стандарт у вивченні судин людини, що дозволяє визначити їх функціональний стан. Такі сучасні висо-

котехнологічні методи лікування судинних патологій мають бути доступні для українських пацієнтів», — зазначив міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко.

Медзаклад визначений як кластерна лікарня Рівненського госпітального округу Дубенського району. Він спрямований на інтервенційну медицину, тобто кардіологічну галузь.

«Сьогодні у дубенській лікарні надають якісну послугу людям із серцевими проблемами. Розвивати медичну систему під час війни важливо і необхідно», — прокоментував Віталій Коваль.

Також начальник Рівненської ОВА Віта-

лій Коваль, керівники медичної галузі області обговорили з міністром охорони здоров'я низку важливих питань. А саме: проблемні моменти

функціонування військово-лікарських комісій, зміцнення бази Острозької обласної психіатричної лікарні, будівництво третього

корпусу Рівненського обласного госпітально ветеранів.

Олександр ПОЛЩУК.

Фото прес-служби РОВА.

ДО ДНЯ ПАСІЧНИКА

Сучасне бджільництво

День пасічника в Україні відзначають 19 серпня — двадцять шостий рік поспіль. На території Національного наукового центру «Інститут бджільництва імені П. І. Прокоповича» до 20 серпня з такої нагоди триватимуть заходи.

Відзначення стартувало 18 серпня з науково-практичної конференції «Бджільництво України: виклики воєнного часу та міжнародний досвід» і продовжилось виставкою-ярмарком меду «Бджільництво-2023 (літо)». До участі запрошені господарства різних форм власності з продукцією бджільництва, промислові підприємства з виготовлення пасічника інвентарю, заклади ветеринарної медицини, громадські організації з бджільництва. На ярмарку кожен зможе придбати різні види меду з усіх регіонів України, бджолине обніжжя, пергу, прополіс, маточне молочко.

До речі, свято запроваджено в 1997 році за підтримки Міністерства агропромислового комплексу України та Спільки пасічників України. А Інститут бджільництва ім. П. І. Прокоповича в Києві заснований у 1989-му. Він названий на честь пасічника Петра Прокоповича, який винайшов революційний рамковий

вулик розбірного типу. Цей винахід дозволив добувати мед, не вбиваючи бджіл і не руйнуючи стільники, як це робилося раніше.

Вл. інф.

На знімку: за прикладом П. Прокоповича досвідчений 70-річний пасічник Володимир Ожик із села Гладковичі Коростенського району Житомирщини й порядкує на власній пасіці.

Фото

Богдана ЛІСОВСЬКОГО.

Почаклували на благополуччя

У Миколаївській міській центральній бібліотеці ім. М. Л. Кропивницького відбувся майстер-клас зі створення традиційної оберегової ляльки Пилипівки. Здавна вона була справжнім оберегом для жінок та обіцяла їм щастя. Пилипівка-помічниця має шість рук, якими допомагає господині перетворити буденну хатню роботу на задоволення і покликана захищати палачі майстринь від травм, приносити в будинок радість, щастя та благополуччя.

Ідею проведення майстер-класу підтримав дружній до жінок та дівчат простір «Вільна». А культурно-мистецька асоціація «Арт-спокуса» запросила справжню мольфарку Жанну Максимову, яка вчила дівчат ще й чаклувати.

На початку заняття присутні дізналися про історію ляльки-мотанки, її види, функції та традиції створення. Для Пилипівки обрано ниткову техніку. Вчилися

створювати тулуб, заплітати довгу косу на щастя та замотувати ручки-помічниці. Аби лялька-господиня була охайною та гарною, дівчата прикрасили її бантиками, фартушком та додали пасочок. Кожний виріб був неповторним — не схожим на інші.

Порадили: вдома для Пилипівки знайти особливе місце і прошепотіти бажання для кожної ручки. «Перша ручка буде допомагати готувати, друга — прибирати, третя — дітей доглядати...»

«Упевнена, що саме зараз у домівках наших дівчат відбувається справжня магія, аби власноруч створені обереги почали працювати на жіноче щастя та родинне благополуччя», — зазначила керівниця «Арт-спокуса» Валентина Кривцова.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

Фото

з відкритих джерел.

ОГОЛОШЕННЯ

Втрачене свідоцтво про право власності на квартиру серія КВ № 29782 видане Київською міською державною адміністрацією 20 квітня 1999р. № 330-С/КІ на ім'я **Онiщенко Людмила Михайлівна**, та втрачене свідоцтво про право власності на квартиру серія КВ № 62936 видане Київською міською державною адміністрацією 10 грудня 2001р. № 1402-С/КІ на ім'я **Голик Ігор Владленович**, вважати недійсними.

"ПрАТ "СК "Євроінс Україна" повідомляє про втрату печаток Товариства №51, №66, №135, №48, №39, №110, №56, №26, №40, №42, №28, №24, №25.

Печатки просимо вважати недійсними.

У випадку укладання правочинів з використанням вказаних печаток від імені Товариства, такі правочини вважатимуться недійсними.

Приватний нотаріус Броварського РНО Київської області Джура Світлана Вікторівна повідомляє про розшук спадкоємця - **МАМОНОВА ІВАНА ВІКТОРОВИЧА**, 13 лютого 1995 року народження, після смерті **МАМОНОВОЇ НІНИ МИКОЛАЇВНИ**, 08 вересня 1936 року народження, яка померла 23 лютого 2023 року. До 23 серпня 2023 року прошу звернутися за адресою: Київська область, смт. Баришівка, вул.Центральна, буд.20, кв.1, або повідомити телефоном за номерами: (067) 337-33-70, (063) 121-40-76.

Приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Колесник О.О. відкрито спадкову справу № 08/2023 за померлим 06 серпня 2023 року Гусейновим Тофік Таір огли, 11 червня 1951 року народження, який народився в місті місті Кіровоград, Азербайджанська Республіка.

Спадкоємців померлого просимо звернутися до приватного нотаріуса Київського міського нотаріального округу Колесник О.О. за адресою: м. Київ, вул. Хрещатик, буд. 29, кв. 71.

Миколаївський апеляційний суд повідомляє, що 28 серпня 2023 року о 13 год. в приміщенні Миколаївського апеляційного суду (вул. 68 Десантників, 2, м. Миколаїв, 54001) буде розглядатися апеляційна скарга представника Миколаївської митниці Квасниці Ю.А. на постанову судді Центрального районного суду м. Миколаєва від 03.07.2023 р., якою провадження у справі про вчинення Власюком Русланом Івановичем адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 483 МК України - закрито у зв'язку із відсутністю в його діях складу адміністративного правопорушення.

Втрачений диплом спеціаліста серії КВ № 21004161 від 25.06.2002 та додаток до вказаного диплома про вищу освіту № 240 від 22.06.2002 видані Київським національним університетом імені Тараса Шевченка на ім'я **Ткаленко Інни Іванівни**, вважати не дійсними.

Втрачений шкільний атестат **КХ 17978157** та додаток до нього **A404804** дата видачі 23.06.2002 р. на ім'я **Кротова Ірина Ігорівна**, вважати недійсним.

Втрачена **Довідка про реєстрацію місця проживання** Худієв Давід Азер оглу, **Посвідчення багатодітної сім'ї**, серія БС 248631, видане на ім'я Худієв Азер Худаяр оглу і Худієва Ольга Рашидовна, **Тимчасове посвідчення військовозобов'язаного**, № 4/1815 Худієв Азер Худаяр оглу, 04.03.1975 р., **Голосіївського РТЦК**, вважати недійсними.

Втрачено посвідчення офіцера **УК№243026** виданий Військовою академією (м. Одеса) 21.06.2019р. на ім'я **Дерлюка Антона Анатолійовича**, вважати недійсним.

Втрачено посвідчення учасника бойових дій **УБД№225726**. Виданий Командуванням Десантно-штурмових військ ЗСУ 30.03.2020р. на ім'я **Дерлюка Антона Анатолійовича**, вважати недійсним.

Приватний нотаріус Київського міського нотаріального округу Ротач Ірина Іванівна, повідомляє про відкриття спадщини після померлої 26.03.2022 р. **Федорової Галини Митрофанівни**, 29.01.1940 року народження. Всі спадкоємці померлої, **Федорової Галини Митрофанівни**, запрошуються до офісу приватного нотаріуса Київського міського нотаріального округу Ротач Ірини Іванівни, за адресою: 04050, м. Київ, вул. Білоруська, буд. 5, кв. 18, тел. +38 (066) 166-14-30.

Приватний нотаріус Броварського РНО Київської області Джура Світлана Вікторівна повідомляє про розшук спадкоємців померлого 13 вересня 2022 року гр. Бурлаки Івана Наумовича, 1933 року народження (місце народження: Одеська область, Ананівський район, с. Гандрабурі), а саме: Бурлаки Володимира Івановича, 1980р.н., Бурлаки Тетяни Леонідівни, 1982 р. н., та Бурлаки Віталія Леонідовича, 23.01.1979 р. н.

Спадкоємців прошу звернутися за адресою: Київська область, смт.Баришівка, вул.Центральна, буд.20, кв.1, або телефоном за номерами: (067) 337-33-70, (063) 121-40-76.

У вересні в німецькому місті Дюссельдорф відбудуться міжнародні змагання ветеранів армії «Ігри Нескорених-2023». У збірну команду України, яка складається з 25 спортсменів, увійшли четверо представників Черкаської області. Це нацгвардійці Дмитро Козак, Володимир Товкіс, Віталій Бородавка та поліцейський Максим Дмитраш. Міряться силами з легкої атлетики, велоспорту, пауерліфтингу, плавання, стрільби з лука тощо. Виступи будуть присвячені ЗСУ, повідомляє наш власкор Лідія Лісова

Відпочили та забули про вибухи

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ:

За ініціативи Хмельницької ОВА та на запрошення швейцарської організації з надання допомоги дітям Terre des Hommes 25 дітей-сиріт та позбавлених батьківського піклування змогли відпочити у таборі «Перлина Придністров'я», що в Івано-Франківській області.

Діти весело провели час, познайомилися з однолітками з усієї країни, взяли участь в оздоровчих та розважальних програмах, а головне — хоч ненадовго забули про війну.

Ірина КОЗАК.

І татусям на фронті спокійніше

ЛУЦЬК:

Меценати Ковеля, що на Волині, організували дітям війни, які захищають Україну, відпочинок. Упродовж десяти днів 39 дітей захисників країни з Ковельської міської громади оздоровлювалися на Тернопільщині.

Вони мали змогу побачити мальовничі печери, стрімкі водоспади, замки та ліси, піднятися вгору місцевими крутосхилами. А ще позмагатися на спортивних майданчиках, взяти участь у різноманітних майстер-класах, подискутувати на цікаві теми, продемонструвати свої акторські таланти.

Помандрувати стало можливим завдяки благодійній організації «Місія. Віфезда», яка спільно з ГО «Жест допомоги» уже кілька років опікується реабілітацією та оздоровленням дітей з інвалідністю.

Микола ЯКИМЕНКО.

Фото з сайту Ковельської міської ради.

Грантові кошти — підприємцям

ПОЛТАВА:

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Це означає, що місцеві підприємці відходять від традиційних, але малопродуктивних і, м'яко кажучи, не вельми перспективних схем заробляння коштів за принципом: купив дешевше — продав дорожче... Деякі з них уже досягли помітних успіхів, їх знають не лише на Миргородщині.

Скажімо, першою у списку переможців конкурсу бізнеспланів стоїть Марина

Блонська. Вона разом із чоловіком Олександром та іншими членами родини ще кілька років тому переїхала з Луганщини в село Вовнянка, що неподалік Миргорода. Подружжя створило тут козину ферму, яка продукує крафтові сири.

У громаді сподіваються, що системна підтримка місцевого малого підприємництва посприє появі нових брендів, які прославлятимуть Миргородський край.

Василь НЕЇЖМАК.

Рятувальники попереджають

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Ідеться про пожежі, безпосередньо не спричинені розв'язаною росією війною. Тому рятувальники закликають не нехтувати протипожежною безпекою, особливо нині, коли спостерігається підвищений температурний режим. Пожежі можуть виникнути й від необережного поводження з вогнем, і під час сільськогосподарського спалення, відвідування лісових масивів, де після себе люди залишають вогнища. З профілактичною метою ДСНС спільно з військовими державними адміністраціями та поліцією здійснює відповідні рейди. Також просять людей, аби ті враховували, що в країні триває розв'язана росією війна, а це додаткове навантаження на вогнеборців. Варто зазначити, що за порушення правил пожежної безпеки в Україні передбачена відповідальність. За статтею 77 Ко-

дексу України про адміністративні правопорушення «Порушення вимог пожежної безпеки в лісах» передбачений штраф від 90 до 270 неоподаткованих мінімумів, що становить від 1500 до 4500 гривень. А за статтею 77-1 «За самовільне випалювання рослинності або знищення залишків» штраф від 180 до 360 неоподаткованих мінімумів, тобто від 3000 до 6000 гривень. Також в Україні діє стаття 245 Кримінального кодексу, яка передбачає кримінальну відповідальність за знищення або пошкодження лісових масивів і зелених насаджень. Там штрафи набагато більші — до 91000 гривень, і ще передбачається позбавлення волі від 2 до 5 років. Тож порушення не лише можуть загрожувати вашому здоров'ю чи довкіллю, а й передбачають кримінальну відповідальність.

Марина КРИВДА.

На Рівненщину зі США прибули 22 спецавтомобілі

Область продовжує виконувати роль логістичного хабу. Цього разу 22 спецавтомобілі приїхали від волонтерів із США. Це пожежні та медичні машини.

Начальник Рівненської ОВА Віталій Коваль подякував американським волонтерам (на знімку).

Тетяна ПАНАСЮК.
Фото прес-служби РОВА.

ВІННИЦЯ:

Із турботою про першачків

Багатьох першокласників у нинішньому році батьки не приведуть до школи. Вони визволяють країну від російських окупантів. Є такі, що не повернулися живими з фронту. Діти полеглих, які підуть у перший клас, отримають матеріальну допомогу від Вінницької міської ради — п'ять тисяч гривень на одного першокласника чи першокласницю.

Така фінансова підтримка передбачена для мешканців Вінницької міської територіальної громади, а також вимушених переселенців, якщо один із членів сім'ї загинув на війні. Внутрішньо переміщені особи мають перебувати на обліку в департаменті

соціальної політики міськради.

Щоб отримати названий вид допомоги, хтось із дорослих членів сім'ї, опікун дитини чи усиновлювач має подати документи до управління соціального захисту за місцем реєстрації. З переліком документів можна озна-

йомитися на сайті Вінницької міськради.

Подати їх можна до 30 вересня 2023 року. Термін продовжили, аби родини могли скористатися допомогою.

Нагадаємо, до складу Вінницької міської громади, крім обласного центру, входять також сім сільських населених пунктів.

У громаді діє муніципальна підтримка родин загиблих (померлих) захисників і захисниць.

Віктор СКРИПНИК.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Ліфти стають сучасними й безпечними

Дніпро. З початку року в криворізьких будинках коштом міського бюджету відремонтували 45 ліфтів, тридцять із них уже тестують, а до січня 2024-го планують привести до ладу ще 55. Як розповіли у міськраді, під час капітального ремонту їх повністю міняють на сучасні кабіни, а також оновлюють лебідки, станції керування, канати та інші основні вузли. Для комфортності та безпечності маломобільних пасажирів встановлюють додаткові поручні, монтують таблички зі шрифтом Брайля для позначення слова «ліфт» і номера поверху для незрячих. А у нових ліфтах використовують енергозберігаючі технології.

Загалом у Кривому Розі працює 3061 ліфт. За час дії міської програми з 2010-го по 2021-й роки капітально відремонтували 724 підйомники.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.

Відкрили представництво проекту ООН

Кропивницької. У молодіжному центрі «Кома» відкрили регіональне представництво U-Point загальнонаціонального проекту Дитячого фонду ООН ЮНІСЕФ U-Report. Воно сприятиме проведенню анонімних онлайн-опитувань та збору думок молодих людей із приводу різних сфер життя для впровадження змін у суспільстві. У заході взяли участь команди U-Report Україна

ЮНІСЕФ, місцеві громадські та молодіжні організації, Кіровоградська обласна військова адміністрація.

Петро МЕЛЬНИК.

ЦИФРА

На 140 млрд грн зросли витрати на соціальну сферу. Про це заявила міністрка соціалістики Оксана Жолнович в одному з інтерв'ю. За її словами, якщо торік на це пішло 700 млрд грн, то цього року закладено 840 млрд грн. В 2024-му ці видатки знову збільшаться. Кошти знадобляться на реабілітацію людей з інвалідністю, а також на розвиток сфери соціальних послуг. Ці потреби планують фінансувати за допомогою міжнародних донорів, передусім країн ЄС, США та Великої Британії.

І вдягнуть, і постелять постіль

У Сумах працює банк вживаних одягу, постільної білизни та дитячих іграшок, який має назву «Родинний». Його відкрило у приміщенні однієї з бібліотек обласне Товариство Червоного Хреста.

Численних відвідувачів обслуговують волонтери. Насамперед підтримують малозабезпечені сім'ї та переселенців. Але залиша-

ється чим порадувати й інших незаможних земляків — пенсіонерів, студентів, самотніх матерів. Дитячих іграшок вистачає на всіх, із постільною білизною трохи складніше, а одяг людям пропонують, як правило, сезонний — теплий з'явиться, коли надворі похолоднешає.

Володимир ЧЕРНОВ.

Експозиція про героїв краю

Чернігів. У обласному територіальному центрі комплектування та соціальної підтримки створили музейно-експозиційний «Герої Сіверського краю».

Для неї офіцери та працівники ТЦК зібрали рідкісні фото, особисті речі військових, документальні матеріали щодо недавніх подій оборони Чернігівщини від рашистської навали. Центром експозиції є стела з іменами героїв, які стали символами відваги і жертвості в ім'я України.

Проект здійснено завдяки меценатам — Віктору Вереші, Юрію Стадніку та Сергію Цюцюрі. На відкриття експозиції прийшли офіцери оперативного командування «Північ» на чолі з його командувачем, Героєм України, бригадним генералом Дмитром Красильниковим та посадовці — начальник обласної військової адміністрації В'ячеслав Чаус та начальник міської військової адміністрації Дмитро Брижинський. Першу екскурсію провів начальник обласного територіального центру комплектування та соціальної підтримки полковник Олег Гончарук.

Василь ЧЕПУРНИЙ.

Все-таки під час виборів відбудеться референдум

Таке рішення ухвалив у четвер Сейм Республіки Польщі. А саме — 15 жовтня, у день парламентських виборів, у країні проведуть і всенародний референдум.

Хоча в дискусії, який ведеться навколо цього питання в ЗМІ та політикумі, наголошується, що головним промоутером референдуму є владна партія «Право і справедливість» (PiS), експерти вказують на те, що без «допомоги» парламентаріїв інших політичних сил ухвалити подібне рішення не вдалося б. Більшість, необхідна для ухвалення запропонованої Радою міністрів (а саме вона виступала ініціатором) постанови «Про проведення загальнонаціонального референдуму з питань особливого державного значення», становила 227 голосів. Результат голосування: 211 — проти, 233 — за, серед яких депутатами від PiS належало 225 голосів.

На референдум винесено чотири питання.

Перше — «Чи підтримуєте ви розпродаж державних активів іноземним суб'єктам, що призведе до втрати контролю поляків над стратегічними секторами економіки?»

Друге — «Чи підтримуєте ви підвищення пенсійного віку, в тому числі відновлення підвищеного пенсійного віку для чоловіків і жінок до 67 років?»

Третє — «Чи підтримуєте ви зняття бар'єру на кордоні між Республікою Польща та республікою Білорусь?»

Четверте — «Чи підтримуєте ви допуск тисяч нелегальних іммігрантів з Близького Сходу та Африки відповідно до механізму примусової релокації, який нав'язує європейська бюрократія?»

Прикметно, що внесення на обговорення та вся процедура ухвалення постанови відбулися впродовж одного сесійного дня. Так само, як і напередодні — в експрес-темпі — нижня палата парламенту відхилила вето Сенату й передала на підпис президентові внесення змін до закону про загальнонаціональний референдум. Їх суть: уможливлення проведення референдуму в той самий день, що й вибори президента або в день виборів до національного чи до Європейського парламентів. Уніфіковано також години голосування в межах виборів та референдуму — від 7-ї до 21-ї.

Усі винесені на референдум питання так чи інакше використовувалися як елементи політичної боротьби ще задовго до офіційного оголошення дати виборів. Після ухвалення Сеймом вищезгаданої постанови прем'єр Матеуш Моравецький звернувся до народу із заявою, що всі питання, винесені на референдум, є «фундаментально важливі для майбутнього» поляків, та одночасно кинув виклик опозиції, закликавши «всіх (виборців. — Ред.)», щоб запитали своїх депутатів з Громадянської платформи (головна опозиційна сила. — Ред.) та інших партій, які ставлять це (проведення референдуму. — Ред.) під сумнів: «Чому вони забирають у поляків право висловити свою думку?»

У свою чергу опозиція заявляє, що не заперечує проти референдуму як інструменту волевиявлення, а лише хоче розвести в часі вибори та плебісцит, оскільки вважає, що керівна більшість у такий спосіб реалізовує свій сценарій проведення передвыборчої кампанії. На думку опозиції, такі дії є «кроком на шляху нищення прямої демократії в Польщі». Опозиція закликає поляків узяти участь у голосуванні 15 жовтня, але, прийшовши на виборчу дільницю, брати лише бюлетень для голосування за кандидата і депутата, ігноруючи плебісцит.

Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.

Сподіваємося на підтримку в гуманітарному розмінванні

Україна розраховує на підтримку Світової організації торгівлі у відновленні українського аграрного експорту, зазначив прем'єр-міністр Денис Шмигаль під час зустрічі з директором СОТ Нгозі Оконджо-Івеалою, яка відвідала Київ, повідомляє Урядовий портал.

Денис Шмигаль подякував СОТ за політичну підтримку та за допомогу в подоланні викликів, які генерує росія, провокуючи світову продовольчу кризу, і закликав посилити міжнародний тиск для відновлення зернової ініціативи. Також глава уряду висловив сподівання на допомогу СОТ в гуманітарному розмінванні.

Під час зустрічі співрозмовники обговорили і розвиток торгівлі та її діджиталізацію.

Нгозі Оконджо-Івеала також наголосила на важливості розблокування зернового коридору. Директор СОТ високо оцінила українську програму підтримки малого та середнього бізнесу eРобота, що допомагає створити робочі місця в Україні.

«Був радий почути, що СОТ підтримує програму та буде готова допомогти з залученням коштів для фінансування грантів», — зауважив Денис Шмигаль.

Під час зустрічі відбулася передача Україною протоколу про схвалення Верховною Радою України змін до угоди про заснування СОТ. Йдеться про заборону субсидій за незаконне, незареєстроване і нерегульоване рибальство з метою захистити морські біоресурси.

Фото з Урядового порталу.

Туреччина робить усе для поновлення «зернової угоди»

Агентство «Анадолу» повідомляє, що отримало від своїх джерел у Міністерстві національної оборони інформацію, що Туреччина докладає значних зусиль для поновлення Чорноморської «зернової угоди». За минулий період вона довела свою користь для країн, які відчувають гострий дефіцит зерна. Для них з українських портів було відправлено майже 33 мільйони тонн пшениці, ячменю, кукурудзи та інших зернових культур. Тобто, Україна у важкі для себе часи врятувала народи найбідніших країн від голодому.

«Зараз багато країн працюють над пошуком альтернативних маршрутів та шляхів для вивезення українського зерна. Ми уважно спостерігаємо за цим. Проблема полягає в тому, у який спосіб торгівлі судна можуть безпечно дістатися турецьких портів за умов цього конфлікту (мається на увазі суховантажне судно Sukru Okan, яке минулих вихідних затримали російські військові. — Ред.). Проблем із проходом суден через турецькі про-

токи немає», — передає заповнення своїх джерел «Анадолу».

Центр протидії дезінформації (DMM) при управлінні комунікацій президента Реджепа Ердогана повідомив, що Туреччина обговорила з росією інцидент із суховантажем Sukru Okan і попередила про неприйнятність перешкоджання руху суден у Чорному морі. Хто з представників влади Туреччини і з ким у росії обговорював цей інцидент, не повідомляється. Інформація

стосувалася спростування повідомлень про нібито «напад російських військових на турецьке судно». Там пояснили, що інцидент із Sukru Okan стався в міжнародних водах, а судно, хоч і належить турецькій компанії, перебувало під прапором Палау.

Турецька газета Daily Sabah, яка теж опублікувала заяву прес-служби президента про те, що Туреччина обговорила з росією інцидент із суховантажем Sukru Okan, а також належним чином попередила співрозмовників у рф про необхідність уникати подібних спроб ескалації напруженості в Чорному морі, зазначає: у ній відкидається критика влади за відсутність миттєвої реакції на цей інцидент. І пояснюється, що технічно на інцидент повинна була відреагувати острівна держава Палау, під прапором якої пря-

мувало судно. «Навіть якщо власник судна є турецьким, це судно не під прапором Туреччини. В міжнародному праві «держава прапора» важливіша за назву судна чи його власника», — йдеться у заяві.

Більшість балканських політичних оглядачів, які стежили за розвитком інциденту з судном Sukru Okan, вважають, що цієї розмови представників турецьких владних структур із росіянами достатньо для того, щоб приструнити агресора. Бо якщо росія вважає себе «владчицею морів», то Туреччина насправді є господаркою двох важливих проток між Чорним і Середземним морями. І їх перекриття для росії чи ретельний огляд її суден перед проходом через протоки може завдати країні-агресору великої шкоди.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Кличе голос крові

На Івано-Франківщині завдяки благодійникам облаштовано вже 90 прихистків для внутрішньо переміщених осіб, а це величезна підтримка та сприяння нашій Перемозі.

У кожного свій спогад про 24 лютого 2022 року. Громадянин Великої Британії Енді Кузич того дня перебував у родині на Львівщині. Про повномасштабне вторгнення знав напевне, оскільки довіряв даним іноземної військової розвідки. До області в перший же день ринули тисячі людей з усіх регіонів. Треба було дати їм насамперед хоч якийсь прихисток та нагодувати. Іноземець мимоволі став волонтером.

А розповів цю історію один із засновників благодійного фонду Move Ukraine на відкритті прихистку для внутрішньо переміщених людей у селі Шевченкове Вигодської громади Калуського району.

«Ми варили борщ біженцям, облаштовували нічліг у школі, допомагали з логістикою, хоча досі я не мав досвіду волонтерства, — зазначив Енді Кузич. — І нині вдячний співзасновникам нашої організації: Джон Шморгун і Патриція Шморгун-Гаврилишин присутні тут на урочистій події — відкритті шелтеру для 28 переселенців. Ми всі тут — маленька частина великої України, спільно працюємо на Перемогу. Тож дякую нашим партнерам за те, що за півтора року вдається не просто забезпечити ліжкомісця, а й облаштувати повноцінний соціальний прихисток, як-от у цьому селі».

Прихисток відкрито в ошатному двоповерховому приміщенні. Вигодський селищний голова Микола Мацалак розповів, що то була незавершена споруда Будинку культури. Його почали зводити ще в 2008 році. Керівник був тоді сільським головою у Шевченковому й до кінця своєї каденції прагнув залучити кошти на добудову. А коли торік подавали перелік об'єктів комунальної власності для облаштування обласних прихистків, на громадських слуханнях підтримали цю ідею. У споруді є ще велике приміщення для спортзалу, можна облаштувати

кінотеатр і бібліотеку. Тож виходить спільний громадський простір для інтеграції переселенців і місцевих жителів.

Звісно, довести до пуття такий об'єкт — то величезні кошти. За словами Миколи Мацалака, це понад 4,5 мільйона гривень. Селищна рада виділила 400 тисяч, так само коштом місцевого бюджету обладнали пожежну сигналізацію. Чимало робіт із благоустрою провадили громадським способом, адже то спільна для села справа.

Присутній на відкритті депутат обласної ради Назарій Іванів зазначив, що з ініціативи фракції «Платформа громад» виділили з обласного бюджету 100 тисяч гривень. А лівова частка — міжнародна допомога донорів, зокрема організація Move Ukraine, Rokada та People in Need.

Співзасновник Move Ukraine Джон Шморгун — уродженець США. Його мама родом зі Слов'янська, батько — зі Львова, емігрували після Другої світової війни. Має неабиякий досвід підприємництва в нашій країні, спілкується українською. Коли розпочалася велика війна, разом із дружиною Патрицією Шморгун-Гаврилишин вирішили підтримати Україну — на знак подяки за роки співпраці. Так створили Move Ukraine. Прихисток —

один із проектів, яких за півтора року допомогли реалізувати вже чимало. Перш ніж звернутися до іноземних донорів по допомогу, вивчають можливість громад. Відрадно, що на Івано-Франківщині мають надзвичайну підтримку, тож тепер фокусують свою увагу саме на Прикарпатті. В Калуському районі місяць тому відкрили такий само прихисток у селі Боднарів, незабаром буде й у селі Войнівів — із елементами інклюзії, тобто умовами для людей з особливими фізичними можливостями.

«Наше гасло — здавати будинки під ключ, щоби внутрішньо переміщені особи одразу почувалися комфортно, — додала Патриція Шморгун-Гаврилишин. — Тут є допомога нашої родини, зокрема моєї сестри Тіни. Наш батько Богдан Гаврилишин походить із селища Коропець, що на Тернопільщині, рідня по маминій лінії — з першої хвилі переселенців із Галичини. Так би мовити — голос крові. З українською освітньою платформою співпрацювали ще від 2014-го та допомагали біженцям. Так само торік, коли треба було забезпечити перші кроки переселенців. Але потреби зростають та виходять на вищий рівень. Приміром, на базі одного з училищ міста Стрий, на Львівщині, допомогли

облаштувати потужний прихисток для 150 людей. Так само там на базі поліклініки допомаємо відкрити сиротинець, куди невдовзі перемістяться 50 малюків віком до трьох років разом з опікунами. З нуля спорудили кілька будинків у Макарові, що на Київщині, на місці зруйнованих. У селищі Брошнів-Осада Івано-Франківської області допомаємо реалізувати проект зі спорудження соціальних квартир для переселенців. Ще маємо на меті переконати наших грошеодавців-донорів у тому, що є велика потреба реалізувати такі проекти в Одесі та Харкові».

Староста Шевченкового Богдан Прокіпшин розповів, що допомагали з благоустроєм території місцеві жителі та самі переселенці. Приміром, Олександр Медвідь, який приїхав сюди торік із Краматорська. Дружина працює в дитячому таборі Калуша, дочка Арина — школярка. В прихистку їм виділили дві кімнати, бо з ними ще старенька мати. Команданткою шелтеру обрали так само переселенку. Євгенія Мойсєєва перебралася сюди з Харкова з родиною. Тут мешкати-муть її батьки. Нині в селі проживають десь сорок внутрішньо переміщених осіб, бо цифра постійно змінюється. Загалом за півтора року у Вигодській громаді оселилися 368 гнаних війною людей, понад третина з них — діти. Співрозмовник принагідно зазначив, що на території шелтеру обладнано ігровий майданчик.

«Нині на Івано-Франківщині облаштовано вже 90 добротних прихистків для трьох тисяч переселенців, — зазначила начальниця відділу соціальної підтримки внутрішньо переміщених осіб департаменту соціальної політики ОВА Галина Пасічник. — Тож велика подяка нашим благодійникам, завдяки яким область справляється із напливом внутрішньо переміщених осіб. На перших порах то було зодоби по 5–6 тисяч гнаних війною людей, які прибували евакуаційними потягами та в інший спосіб. У народі кажуть: коли береш — наповнюєш руку, а коли віддаєш — наповнюєш серце. Отак спільно й збагачуємося добром. Тим і сильні. Тому й переможемо ворога».

Людила СТРАЖНИК.

На знімку: урочиста мить відкриття.

Фото автора.

Перелік нематеріальної культурної спадщини України поповнили кременецькі гречані вареники. *Про це повідомив у Телеграмі начальник Тернопільської ОВА Володимир Труш.* За його словами, такий перелік ведеться на виконання Конвенції ЮНЕСКО й налічує 69 елементів, два з них — із Тернопільщини

Фото зі сторінки В. Труша в Телеграм-каналі.

ДО ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Театральний фестиваль до національного свята

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

«На відкритий фестиваль Дніпро.театр.ua запросили релоковані Луганський та Маріупольський колективи і ті, що працюють на Запоріжжі та Харківщині. Переселенці звідти зможуть подивитися дійство безплатно», — розповіла начальник управління культури, туризму, національностей і релігій Дніпропетровської ОВА Наталя Першина.

Серед постановок — вистава маріупольського колективу «Крик нації» про життя і долю Василя Стуса. Дніпровський національний театр імені Т.Г. Шевченка підготував документальну драму «Край», яка складається з листів і повідомлень дівчини своєму нареченому. Також дніпрянці покажуть виставу «3 вірою і надією в серці» про маму українського захисника, яка чекає сина додому. Експериментальна постановка харків'ян на основі життєвих історій «О, цей чудовий світ!» розповідь про двох братів та їхнього вірного друга-пса.

«Віriamo, що завдяки таким заходам наша область буде консолідуючою силою — культурним форпостом у висвітленні теми війни, миру, гармонії та пошуку сенсу життя», — підкреслила керівник літературно-драматургічної частини театру імені Т.Г. Шевченка Валентина Галицька.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.

Дніпропетровська область.

Фото
Дніпропетровської ОВА.

Зафільмовано наслідки військових злочинів росіян у Бучанському районі Київщини

«По той бік миру». Таку назву має документальний фільм, створений на основі зйомок, що велися на території Бучанського району Київської області з лютого 2022 року, від початку повномасштабного вторгнення.

Документування у місцях ведення бойових дій, фіксація наслідків військових злочинів росій-

ської армії, запис свідчень місцевих мешканців, що пережили окупацію, про український спротив та

його героїв здійснено командою «ТРО Медіа», яку очолює полковник Олексій Дмитрашківський, на-

чальник служби зв'язків з громадськістю Командування територіальної оборони Збройних Сил України. Фільм створено за сприяння Державного підприємства «Кримський Дім».

Основна мета документального проекту — засвідчити для всього світу військові злочини росіян під час окупації на території Бучанського району Київської області та показати наслідки, які приніс із собою «руссій мір» на нашу землю.

Матеріали, зібрані під час зйомок фільму, передані на опрацювання робочій групі щодо виконання норм міжнародного гуманітарного права та надання правових послуг Командування Сил ТРО ЗСУ. Вони можуть бути долучені до доказової бази і направлені до Міжнародного військового трибуналу.

Ольга ВІТЕР.

Земляк — Ольжич

КАЛЕНДАР

З нагоди 116-ї річниці від дня народження Олега Ольжича (Кандиби), видатного поета, археолога, одного з лідерів Проводу українських націоналістів, у Житомирі відбулася низка заходів. Зокрема, літературно-мистецький вечір «Земляк — Ольжич», який провели в обласному літературному музеї. На зустріч завітали представники влади, науковці, краєзнавці, вчителі, майстри художнього слова та «пластуни».

«Сьогоднішній захід я оцінюю як пазл у картині патріотичного виховання. І що більше буде таких пазлів, то чіткішою та зрозумілішою для нас буде ця картина. Ми краще розумітимемо, ким та чіями нащадками ми є. І дедалі важче деяким особам з далеких боліт буде вішати не притаманні нам ярлики», — сказав Сергій Козловець, начальник управління національно-патріотичного виховання, молоді та спорту Житомирської ОВА.

У ссрр ім'я Олега Ольжича було табуованим. А без цієї людини неможливо уявити наукове, політичне та культурне життя української нації 1920—1940-х років. Житомиряни по праву ним пишаються, а приміщення саме літературного музею для вшанування Олега Ольжича вибрали не випадково. Про це розповів Геннадій Махорін, кандидат історичних наук, доцент Поліського національного університету:

«Ми зібralис'я сьогодні в тому місці, де колись Олег Ольжич побачив світ. У цьому будинку була жіноча клініка Розенблата, в якій до і після пологів перебувала мати Олега Ольжича. Далі вони з немовлям переїхали в будинок, який нині не зберігся. На вулиці Михайлівській, де був магазин «Спорттовари», містилася служба безпеки ОУН(м) і редакція «Українського слова», газети, яка виходила з 1941 року з ініціативи Олега Ольжича.

Через два роки родина переїхала до Києва, а затим — до Пуші-Водиці. Там Олег здобув початкову та середню освіту. Після невдач Української революції більшість нашої інтелігенції, не сприйнявши політику советів, емігрувала. У Чехословаччині створили осідок

із потужним освітнім та культурним середовищем. Зокрема, почали діяти Український вільний університет та Український високий педагогічний інститут імені Михайла Драгоманова — і там, і там навчався молодий Ольжич. Як науковець Олег Кандиба зробив ґрунтовний внесок у дослідження трипільської культури, отримав ступінь доктора.

Другим вирішальним етапом у житті Ольжича було знайомство з Євгеном Коновальцем. Під впливом Коновальця Ольжич зрозумів, що досить ховатися у минулому трипільських пам'яток — треба зараз працювати для України. Олег Ольжич став одним із основних діячів ОУН, очоливши невдовзі культурну референтуру. Після загибелі Коновальця Ольжич пристав на бік мельниківців. Обидва крила ОУН об'єднувала одна мета — боротьба за Українську Державність.

Олег Ольжич розумів: Україну потрібно популяризувати в світі. Тому він інтегрує її у світовий науковий простір. У 1937—1938 роках улітку О. Ольжич читав курс лекцій з історії трипільської культури у Гарвардському університеті. Там само заснував український науковий інститут. Працював над збірником наукових праць, де статті було написано українською мовою.

Тим часом він пише й прозу та вірші. За його життя побачили світ збірки «Рінь» та «Вежі». Поезія найбільше передає його ество, вона чітка, рубаюча. Ідеалом для нього був образ римських воїнів з їхньою дисципліною, порядком, організованістю, відвагою.

У 1943 році Ольжич одружився з донькою свого вчителя Леоніда Білецького Катериною.

Час був неспокійний. Вони бачилися епізодично. У 1944-му, коли німці арештували Андрія Мельника, очільником ОУН(м) став Олег Ольжич. 25 травня його заарештувало гестапо. Нацисти вважали, що він підтримує зв'язок з Америкою і знає про місце й дату відкриття Другого фронту. Але Ольжич цього не знав, а якщо б і знав, то не сказав би. У ніч із 9 на 10 червня в концтаборі «Заксенхаузен» Олега Ольжича закатували до смерті».

Цікавими були й інші виступи. Зокрема, про родовід сім'ї Олега Кандиби (Ольжича), ілюструючи сказане архівними даними, розповів почесний краєзнавець України Володимир Вітренко.

Про розуміння державності у творах Олега Ольжича розмірковував Святослав Васильчук, голова Житомирського обласного об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта». Також Святослав Карпович пригадав своє знайомство із сином Олега Ольжича Олегом Олександровичем Кандибою:

«У 1994 році я очолював Народний рух України в Житомирській області. Мені з Києва повідомили, що приїде син відомого Олега Ольжича. Хоче в Житомир, бо тут народився йо-

го батько. Він завітав із дружиною Тамарою; вона була канадійка і трішки розмовляла українською. Вони жили в Торонто, в Канаді. Ми зустрілися, пройшлися місцями, пов'язаними з Олегом Ольжичем. Ночували гості у нас у родині. Обом уже було по 50 літ, а дітей не мали і хотіли взяти на виховання дітей-українців. Із часом усиновили двох, назвали їх Ярик і Яринка. Ми листувалися. У 2007 році знову зустрілися, коли Олег Олександрович приїздив у Житомир на запрошення Житомирського держуніверситету імені Івана Франка».

Доповнила спогади про спілкування з Олегом Олександровичем Кандибою вчителька історії вищої категорії ліцею № 8 міста Житомира Оксана Дудар. Вона зосередила увагу на тому, що нині ми говоримо і пишемо «Олег Ольжич»:

«Насправді існує думка, що це невірно, бо є Олег Кандиба і його псевдонім — О. Ольжич. Усюди, де він так підписувався, імені не було. Такої думки дотримується син Ольжича. Коли Олег Олександрович перебував у Житомирі, ми розмовляли, й він вважав, що правильно говорити або Олег Кандиба, або О. Ольжич», — розповіла Оксана Дудар.

Виступи учасників рясно перемежувалися поезією Ольжича. Вірші поета читали вихованці театральної студії «Візаві» (Житомир) Катерина Власюк та Назар Сульський. Яскравим доповненням вечора стала пісня. Лариса Бойко під гітару виконала власні пісні на слова письменниці Марії Зіновчук. Захід вели активісти благодійного фонду «Надія Є», лауреати літературно-мистецької премії імені Олени Пчілки Божена Вознюк та Петро Петрук. Вони втілили образи Олени Теліги та Олега Ольжича, між якими — один рік життя, один день народження та долі, покладені на жертвник української волі й державності.

Присутні вшанували хвилиною мовчання Олега Ольжича, Олену Телігу, Василя Овсієнка та захисників ЗСУ, які нині віддають своє життя у війні за українську ідентичність та незалежність.

Додамо, що літературно-мистецький вечір «Земляк — Ольжич» організувало управління національно-патріотичного виховання, молоді та спорту Житомирської ОВА та БФ «Надія Є».

Людмила ЛОБАЧОВА
Житомир.

Фото автора.

Офіційне
друковане видання
Верховної Ради
України

ГЛОС УКРАЇНИ

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення положень про конкурсний відбір кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. Частину четверту статті 22 Кодексу адміністративного судочинства України (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 48, ст. 436) викласти в такій редакції:

"4. Верховному Суду як суду першої інстанції підсудні справи щодо встановлення Центральною виборчою комісією результатів виборів або всеукраїнського референдуму, справи за позовом про дострокове припинення повноважень народного депутата України, а також справи щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, рішень, дій чи бездіяльності органів, які обирають (призначають), звільняють членів Вищої ради правосуддя, щодо питань обрання (призначення) на посади членів Вищої ради правосуддя, звільнення їх з таких посад, оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів призначення суддів Конституційного Суду України у процесі конкурсного відбору кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України, а також Дорадчої групи експертів щодо оцінювання таких кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України, бездіяльності Кабінету Міністрів України щодо невнесення до Верховної Ради України законопроекту на виконання (реалізацію) рішення Українського народу про підтримку питання загальнодержавного значення на всеукраїнському референдумі за народною ініціативою".

2.

2. У Регламенті Верховної Ради України, затвердженому Законом України "Про Регламент Верховної Ради України" (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., №№ 14–17, ст. 133 із наступними змінами):

1) у статті 208^а:

частини четверту, п'яту, шістнадцяту, сімнадцяту і дев'ятнадцяту викласти в такій редакції:

"4. Апарат Верховної Ради протягом 30 днів з дня оприлюднення оголошення про початок конкурсного відбору приймає від осіб, які претендують на участь у такому відборі на посаду судді Конституційного Суду України, документи, визначені частиною другою статті 10^б Закону України "Про Конституційний Суд України", та зустріє їх у хронологічному порядку надходження. Інформація про осіб, які претендують на участь у конкурсному відборі на посаду судді Конституційного Суду України, разом із копіями поданих документів оприлюднюється на офіційному веб-сайті Верховної Ради з урахуванням обмежень, встановлених законом.

Особи, які претендують на участь у конкурсному відборі на посаду судді Конституційного Суду України, подають документи в паперовій формі особисто або засобами поштового зв'язку.

Прийм документів, які подаються особисто, завершується в час закінчення робочого часу Апарату Верховної Ради. Апарат Верховної Ради не має права відмовити у прийнятті документів з інших підстав, ніж закінчення зазначеного строку.

Прийм документів, які подаються засобами поштового зв'язку, завершується Апаратом Верховної Ради на п'ятий день після закінчення строку для прийняття таких документів, передбаченого абзацом першим цієї частини.

5. Комітет, до предмета відання якого належать питання правового статусу Конституційного Суду України, протягом 20 днів з дня завершення строку, передбаченого абзацом першим частини четвертої цієї статті, розглядає подані документи від осіб, які виявили намір обійняти посаду судді Конституційного Суду України.

Комітет, до предмета відання якого належать питання правового статусу Конституційного Суду України, може звернутися до осіб, які виявили намір обійняти посаду судді Конституційного Суду України, із пропозицією протягом 10 робочих днів надати пояснення щодо поданих документів, якщо їх зміст є суперечливим. Неподання таких пояснень не перешкоджає розгляду документів.

На підставі поданих документів комітет, до предмета відання якого належать питання правового статусу Конституційного Суду України, на своєму засіданні встановлює відповідність осіб, які виявили намір обійняти посаду судді Конституційного Суду України, визначеним Конституцією

3.

України вимогам (щодо громадянства, володіння державною мовою, віку, освіти і стажу) та приймає обґрунтоване рішення про допуск або недопуск кандидатів до конкурсного відбору.

Особи, які виявили намір обійняти посаду судді Конституційного Суду України, запрошуються на засідання комітету, до предмета відання якого належать питання правового статусу Конституційного Суду України. Неприбуття на засідання комітету таких осіб не перешкоджає розгляду їх документів.

Помилки і неточності, виявлені в поданих особою документах, якщо їх наявність не є перешкодою для розуміння змісту зазначених відомостей, не є підставою для відмови у допуску до конкурсного відбору.

Стосовно осіб, які виявили намір обійняти посаду судді Конституційного Суду України, але не відповідають визначеним Конституцією України вимогам, комітет, до предмета відання якого належать питання правового статусу Конституційного Суду України, приймає обґрунтоване рішення про відмову у допуску до конкурсного відбору.

Якщо особа, яка виявила намір обійняти посаду судді Конституційного Суду України, відповідає визначеним Конституцією України та законом вимогам, але не подала всі необхідні документи, визначені законом, чи подала їх із помилками та неточностями, які не є підставою для відмови у допуску до конкурсного відбору, комітет, до предмета відання якого належать питання правового статусу Конституційного Суду України, надає такій особі додатковий строк для подання та виправлення відповідних документів, який не може перевищувати 10 робочих днів. У разі неподання або невиправлення відповідних документів протягом наданого додаткового строку комітет, до предмета відання якого належать питання правового статусу Конституційного Суду України, залежно від характеру та змісту таких документів, ухвалює стосовно такої особи рішення про допуск або відмову у допуску до конкурсного відбору.

Якщо кількість допущених до конкурсного відбору осіб становить менше двох на одну вакантну посаду, на таку вакантну посаду оголошується новий конкурсний відбір".

"16. Для визначення рейтингу кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України Верховна Рада проводить відкритий рейтингове голосування окремо стосовно кожного кандидата, який виключений Дорадчою групою експертів з списку оцінених кандидатів та отримав від Дорадчої групи експертів 6 голосів "за".

Якщо жоден кандидат на посаду судді Конституційного Суду України не отримав таку кількість голосів, голосування проводиться стосовно тих кандидатів, які отримали від Дорадчої групи експертів на один голос менше.

17. Голосування за призначення на посаду судді Конституційного Суду України здійснюється Верховною Радою стосовно того кандидата, який за

4.

підсумками рейтингового голосування отримав найбільшу кількість голосів народних депутатів.

Якщо лише один кандидат отримав від Дорадчої групи експертів 6 голосів "за", Верховна Рада відразу проводить стосовно такого кандидата голосування за призначення на посаду судді Конституційного Суду України";

"19. Якщо за результатами голосування жоден кандидат, який отримав від Дорадчої групи експертів 6 голосів "за", не отримав більшості голосів народних депутатів від конституційного складу Верховної Ради, Верховна Рада проводить голосування за процедурою, передбаченою частинами п'ятнадцятою – вісімнадцятою цієї статті, стосовно тих кандидатів, які отримали від Дорадчої групи експертів на один голос менше, до вичерпання списку оцінених Дорадчою групою кандидатів";

частину двадцять виключити;

частину двадцять першу викласти в такій редакції:

"21. Якщо за результатами голосування жоден кандидат, включений до списку Дорадчої групи експертів, не отримав більшості голосів народних депутатів від конституційного складу Верховної Ради, оголошується новий конкурсний відбір, який проводиться у порядку, визначеному Законом України "Про Конституційний Суд України";

2) у статті 208^а:

частини третю і четверту викласти в такій редакції:

"3. Апарат Верховної Ради за поданням комітету, до предмета відання якого належать питання правового статусу Конституційного Суду України, оприлюднює на офіційному веб-сайті Верховної Ради оголошення про початок прийняття пропозицій стосовно кандидатури до складу Дорадчої групи експертів від депутатських фракцій (депутатських груп) оприлюднюється протягом 10 днів з дня утворення відповідної вакансії. При цьому якщо такий член Дорадчої групи експертів мав обрано заступника і такого заступника призначено на вакантну посаду члена Дорадчої групи експертів, таке оголошення оприлюднюється протягом 10 днів з дня закінчення строку повноважень цього заступника.

У разі дострокового припинення повноважень члена Дорадчої групи експертів оголошення про початок прийняття пропозицій стосовно кандидатури до складу Дорадчої групи експертів від депутатських фракцій (депутатських груп) оприлюднюється протягом 10 днів з дня утворення відповідної вакансії. При цьому якщо такий член Дорадчої групи експертів мав обрано заступника і такого заступника призначено на вакантну посаду члена Дорадчої групи експертів, таке оголошення оприлюднюється протягом 10 днів з дня закінчення строку повноважень цього заступника.

4. Депутатські фракції (депутатські групи) протягом 10 днів з дня опублікування відповідного оголошення подають до комітету, до предмета відання якого належать питання правового статусу Конституційного Суду України, пропозиції стосовно кандидатури до складу Дорадчої групи експертів разом з документами, що підтверджують відповідність таких

5.

кандидатів вимогам статті 10^б Закону України "Про Конституційний Суд України", а також письмово згоду кандидата на обробку його персональних даних та оприлюднення копій таких документів.

Депутатська фракція (депутатська група) пропонує виключно одну кандидатуру до складу Дорадчої групи експертів.

Депутатські фракції (депутатські групи) можуть узгодити спільну пропозицію стосовно кандидатури до складу Дорадчої групи експертів.

Інформація про осіб, запропонованих депутатськими фракціями (депутатськими групами) до складу Дорадчої групи експертів, разом із копіями поданих документів, що підтверджують відповідність таких кандидатів вимогам статті 10^б Закону України "Про Конституційний Суд України", оприлюднюється на офіційному веб-сайті Верховної Ради з урахуванням обмежень, встановлених законом";

доповнити частиною сімнадцятою такого змісту:

"17. Верховна Рада розглядає питання про обрання заступника члена Дорадчої групи експертів за правилами та відповідно до положень цієї статті.

Депутатська фракція (депутатська група) може запропонувати виключно одну кандидатуру заступника члена Дорадчої групи експертів".

3. Статтю 28 "Прикінцеві положення" Закону України "Про правовий режим воєнного стану" (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 28, ст. 250; 2018 р., № 10, ст. 54) доповнити пунктом 2^а такого змісту:

"2. Установити, що тимчасово, у період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, стосовно осіб, які претендують на зайняття посади судді, судді Конституційного Суду України, члена Вищої ради правосуддя, члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, проводиться спеціальна перевірка відповідно до закону, а також перевірка, передбачена Законом України "Про очищення влади".

4. У Законі України "Про Конституційний Суд України" (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 35, ст. 376 із наступними змінами):

1) у статті 10^б:

частину сімнадцяту викласти в такій редакції:

"17. Суб'єкт призначення у разі отримання від Дорадчої групи інформації про припинення повноважень члена Дорадчої групи, якого він призначив, призначає до складу Дорадчої групи іншу особу за правилами цієї статті, крім випадків, якщо такий член Дорадчої групи мав обрано заступника і такого заступника призначено на вакантну посаду члена Дорадчої групи відповідно до статті 10^б цього Закону";

6.

абзац другий частини двадцять четвертої викласти в такій редакції:

"Рішення Дорадчої групи оформлюється протоколом та підлягає опублікуванню на офіційному веб-сайті Конституційного Суду протягом трьох днів з дня його ухвалення, якщо інші строки не встановлено цим Законом, із зазначенням результатів поіменного голосування";

частини двадцять восьму і тридцять викласти в такій редакції:

"28. Дорадча група має право в порядку, передбаченому законодавством, безоплатно отримувати інформацію та копії документів і матеріалів (у тому числі з обмеженим доступом) стосовно кандидата на посаду судді Конституційного Суду від будь-яких осіб, які є власниками або розпорядниками інформації (документів, матеріалів), що запитуються";

"30. Якщо член Дорадчої групи має або мав особисті, ділові чи інші стосунки з кандидатом на посаду судді Конституційного Суду, які можуть вплинути на його об'єктивність або неупередженість як члена Дорадчої групи, та/або за наявності іншого конфлікту інтересів чи обставин, які можуть вплинути на його об'єктивність або неупередженість як члена Дорадчої групи, він зобов'язаний заявити самовідвід протягом двох днів з дня, коли він дізнався чи повинен був дізнатися про такі обставини, але не пізніше початку проведення Дорадчою групою спілбесід із всіма кандидатами на посаду судді Конституційного Суду відповідно до частини першої статті 10^б цього Закону.

Із цих самих підстав члену Дорадчої групи може бути заявлено відвід кандидатом на посаду судді Конституційного Суду, але не пізніше початку проведення Дорадчою групою спілбесід із всіма кандидатами на посаду судді Конституційного Суду відповідно до частини першої статті 10^б цього Закону.

Самовідвід члена Дорадчої групи, а також заяви про відвід розглядаються Дорадчою групою відповідно до Положення. Своїм рішенням Дорадча група може відмовити члену Дорадчої групи в задоволенні його заяви про самовідвід або відмовити у заяві про відвід, поданій кандидатом, чи задовольнити їх. Член Дорадчої групи, який заявив самовідвід або якому заявлено відвід кандидатом на посаду судді Конституційного Суду, участі у голосуванні не бере";

доповнити частиною тридцять другою такого змісту:

"32. Рішення Дорадчої групи у процесі конкурсного відбору кандидатів на посаду судді Конституційного Суду (про отцінювання кандидатів на посаду судді Конституційного Суду за критеріями високих моральних якостей та визнаного рівня компетентності у сфері права) може бути оскаржене в судовому порядку та скасоване виключно з таких підстав:

1) склад Дорадчої групи, який ухвалив відповідне рішення, був неповноважним;

2) рішення не підписано будь-ким із складу членів Дорадчої групи, які брали участь у його ухваленні;

7.

3) рішення не містить мотивів, з яких Дорадча група дійшла відповідних висновків";

2) абзац перший частини другої статті 10^б викласти в такій редакції:

"2. Особи, які виявили намір обійняти посаду судді Конституційного Суду і відповідають встановленим Конституцією України та цим Законом вимогам до Судді, протягом тридцяти днів з дня оприлюднення оголошення про початок конкурсного відбору подають відповідно до конкурсної комісії, Апарату Верховної Ради України, Ради суддів України такі документи";

3) частину другу статті 10^б викласти в такій редакції:

"2. На підставі поданих документів конкурсна комісія, Комітет, Рада суддів України встановлює відповідність осіб, які виявили намір обійняти посаду судді Конституційного Суду, визначеним Конституцією України та цим Законом вимогам до Судді (щодо громадянства, володіння державною мовою, віку, освіти і стажу), після чого ухвалюють рішення про допуск або про відмову в допуску до конкурсного відбору.

Якщо особа, яка виявила намір обійняти посаду судді Конституційного Суду, відповідає визначеним Конституцією України та цим Законом вимогам, але не подала всі необхідні документи, визначені частиною другою статті 10^б цього Закону, чи подала їх із помилками та неточностями, які не є підставою для відмови у допуску до конкурсного відбору, конкурсна комісія, Комітет, Рада суддів України надає такій особі додатковий строк для подання та виправлення відповідних документів, який не може перевищувати десяти робочих днів. У разі неподання або невиправлення відповідних документів протягом наданого додаткового строку конкурсна комісія, Комітет, Рада суддів України, залежно від характеру та змісту таких документів, ухвалює стосовно такої особи рішення про допуск або відмову у допуску до конкурсного відбору.

Якщо до конкурсного відбору допущено менше двох осіб на одну вакантну посаду, конкурсна комісія, Комітет, Рада суддів України невідкладно, але не пізніше двадцяти днів, оголошує новий конкурсний відбір на таку вакантну посаду, який проводиться у порядку, визначеному цим Законом";

4) у статті 10^б:

частину другу доповнити абзацом четвертим такого змісту:

"Дорадча група може ухвалити рішення про проведення оцінки відповідності кандидатів критерію високих моральних якостей та визнаного рівня компетентності у сфері права в один етап";

частини четверту – восьму викласти в такій редакції:

"4. Дорадча група за результатами оцінки високих моральних якостей кандидатів на посаду судді Конституційного Суду ухвалює вмотивоване рішення щодо оцінки відповідності кожного кандидата.

8.

За критерієм високих моральних якостей кандидати отримують оцінку "відповідає" або "не відповідає".

У разі отримання від Дорадчої групи оцінки "не відповідає" за критерієм високих моральних якостей кандидат вважається таким, що не пройшов відповідний етап конкурсного відбору на посаду судді Конституційного Суду з дня оприлюднення Дорадчою групою відповідного рішення. У рішенні стосовно такого кандидата Дорадча група зазначає, що для цієї відбору кандидат на посаду судді Конституційного Суду на конкурсних засадах кандидат не відповідає критерію високих моральних якостей.

Якщо за результатами оцінювання кількість кандидатів, які відповідають критерію високих моральних якостей, становить менше ніж дві особи на одну вакантну посаду судді Конституційного Суду, конкурсна комісія, Комітет, Рада суддів України невідкладно, але не пізніше двадцяти днів, оголошує новий конкурсний відбір на таку вакантну посаду, який проводиться у порядку, визначеному цим Законом.

5. Кандидати, які отримали від Дорадчої групи оцінку "відповідає" за критерієм високих моральних якостей, оцінюються на відповідність критерію рівня компетентності у сфері права. За рішенням Дорадчої групи з усіма такими кандидатами можуть бути проведені додаткові спілбесіди.

6. Дорадча група за результатами оцінки визнаного рівня компетентності у сфері права кандидатів на посаду судді Конституційного Суду ухвалює вмотивоване рішення щодо оцінки відповідності кожного кандидата.

За критерієм визнаного рівня компетентності у сфері права кандидати отримують оцінку "відповідає" або "не відповідає".

У разі отримання від Дорадчої групи оцінки "не відповідає" за критерієм визнаного рівня компетентності у сфері права кандидат вважається таким, що не пройшов відповідний етап конкурсного відбору на посаду судді Конституційного Суду, з дня оприлюднення Дорадчою групою відповідного рішення. У рішенні стосовно такого кандидата Дорадча група зазначає, що для цієї відбору кандидат на посаду судді Конституційного Суду на конкурсних засадах кандидат не відповідає критерію визнаного рівня компетентності у сфері права.

Якщо за результатами оцінювання кількість кандидатів, які відповідають критерію визнаного рівня компетентності у сфері права, становить менше ніж дві особи на одну вакантну посаду судді Конституційного Суду, конкурсна комісія, Комітет, Рада суддів України невідкладно, але не пізніше двадцяти днів, оголошує новий конкурсний відбір на таку вакантну посаду, який проводиться у порядку, визначеному цим Законом.

7. Стосовно кандидатів, які отримали оцінку "відповідає" за критеріями високих моральних якостей та визнаного рівня компетентності у сфері права, Дорадча група формує загальний список усіх оцінених кандидатів.

9.

Після формування такого списку Дорадча група проводить рейтингове голосування стосовно всіх оцінених кандидатів та формує їх рейтинговий список.

Кандидати у рейтинговому списку розміщуються залежно від кількості голосів, отриманих від Дорадчої групи, від найвищого (6 голосів "за") до найнижчого результату (0 голосів "за").

Результати рейтингового голосування кожного члена Дорадчої групи є відкритими, фіксуються поіменно та публікуються на офіційному веб-сайті Конституційного Суду.

Дорадча група оприлюднює списки оцінених кандидатів та вмотивовані рішення стосовно кожного кандидата на посаду судді Конституційного Суду на офіційному веб-сайті Конституційного Суду та передає їх до конкурсної комісії, Комітету, Ради суддів України відповідно не пізніше трьох днів з дня їх складення.

Стосовно кандидатів, які отримали оцінку "не відповідає" за критеріями високих моральних якостей або визнаного рівня компетентності у сфері права, Дорадча група оприлюднює лише резолютивну частину рішення, без наведення мотивів, які стали підставою для його ухвалення. Повний текст рішення із мотивуванням оприлюднюється Дорадчою групою в письмовому вимогу кандидата, який отримав оцінку "не відповідає".

8. Після отримання від Дорадчої групи списку оцінених кандидатів на посаду судді Конституційного Суду, рішення Дорадчої групи щодо оцінки відповідності кожного кандидата конкурсна комісія, Комітет, Рада суддів України проводить спілбесіду з кандидатами, включеними до списку оцінених кандидатів.

За результатами вивчення документів та відомостей, наданих кандидатами, з урахуванням списку оцінених кандидатів, рішень Дорадчої групи щодо оцінки відповідності кожного кандидата та спілбесід з кандидатами конкурсна комісія, Комітет, Рада суддів України ухвалюють рішення щодо рекомендації про призначення на посаду судді Конституційного Суду";

5) статтю 10¹¹ викласти в такій редакції:

"Стаття 10¹¹. Порядок призначення судді Конституційного Суду з'являється у двох етапах:

1. З'являється суддів України здійснює призначення на посаду судді Конституційного Суду тасним голосуванням шляхом подання бюлетенів у два етапи:

1) рейтингове голосування;

2) голосування за призначення на посаду судді Конституційного Суду.

2. До бюлетеня для таємного рейтингового голосування включаються всі кандидати, які отримали від Дорадчої групи оцінку "відповідає" за критеріями високих моральних якостей та визначеного рівня компетентності у сфері права.

3. До бюлетеня для таємного голосування за призначення на посаду судді Конституційного Суду включається той кандидат, який за підсумками рейтингового голосування отримав найбільшу кількість голосів обраних делегатів з'їзду.

Якщо за результатами таємного голосування за призначення на посаду судді Конституційного Суду такий кандидат не отримав більшості голосів обраних делегатів з'їзду суддів України, його кандидатура вважається відхиленою, проводиться повторне таємне голосування щодо наступного у рейтингу кандидата.

4. До бюлетеня для повторного таємного голосування про призначення на посаду судді Конституційного Суду включається наступний у рейтингу кандидат, до вичерпання списку всіх оцінених Дорадчою групою кандидатів.

5. Якщо за результатами повторних таємних голосувань жоден кандидат, включений до списку оцінених Дорадчою групою кандидатів, не отримав більшості голосів обраних делегатів з'їзду суддів України, невідкладно оголошується новий конкурс, який проводиться у порядку, визначеному цим Законом.

6. Рішення з'їзду суддів України про призначення на посаду судді Конституційного Суду підписують головуючий на з'їзді та секретар.

7. Порядок скликання та порядок проведення з'їзду суддів України визначаються Законом України "Про судоустрій і статус суддів";

б) главу 2¹ доповнити статтею 10¹² такого змісту:

"Стаття 10¹². Заступник члена Дорадчої групи

1. Суб'єкт призначення одночасно з призначенням члена Дорадчої групи обирає одного заступника члена Дорадчої групи на строк його повноважень в порядку та за правилами, встановленими статтею 10² цього Закону.

Заступником члена Дорадчої групи може бути особа, яка відповідає вимогам до члена Дорадчої групи.

2. Про обрання заступника члена Дорадчої групи суб'єкт призначення ухвалює рішення відповідно до правил, встановлених статтею 10² цього Закону.

3. Заступник члена Дорадчої групи має право бути присутнім як спостерігач на всіх засіданнях Дорадчої групи та під час розгляду нею будь-яких питань.

На заступника поширюються обмеження щодо використання інформації, передбачені цим Законом для членів Дорадчої групи.

4. Якщо член Дорадчої групи, який має заступника, відведений (самовідведений), повноваження такого члена Дорадчої групи щодо розгляду питань та голосування за ухвалення рішення Дорадчої групи здійснює його заступник, який відведений (самовідведений) не підлягає.

5. Якщо повноваження члена Дорадчої групи, який має заступника, достроково припинено, за рішенням Дорадчої групи такий заступник призначається на відповідну вакантну посаду члена Дорадчої групи у межах строку повноважень такого члена";

7) у розділі IV "Перехідні положення":

пункти 4, 8–14, 16, 17 викласти в такій редакції:

"4. Упродовж шести років з дня набрання чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення положень про конкурсний відбір кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України" (далі – перехідний період добору) склад Дорадчої групи експертів формується та діє з урахуванням особливостей, визначених цим розділом.

З дня набрання чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення положень про конкурсний відбір кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України" усі процедури призначення кандидатів до першого складу Дорадчої групи експертів, розпочаті та не завершені станом на день набрання ним чинності, вважаються припиненими без окремого рішення суб'єктів призначення";

"8. Президент України протягом тридцяти днів з дня набрання чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення положень про конкурсний відбір кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України" призначає особу до першого складу Дорадчої групи експертів та обирає її заступника, про що видає указ.

9. Апарат Верховної Ради України за поданням комітету Верховної Ради України, до предмета відання якого належать питання правового статусу Конституційного Суду України, протягом тридцяти днів з дня набрання чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення положень про конкурсний відбір кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України" оприлюднює на офіційному веб-сайті Верховної Ради України оголошення про початок прийняття пропозицій стосовно кандидатури до першого складу Дорадчої групи експертів та її заступника від депутатських фракцій (депутатських груп).

10. Рада суддів України протягом тридцяти днів з дня набрання чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення положень про конкурсний відбір кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України" призначає особу до першого складу Дорадчої групи експертів та обирає її заступника, про що приймає рішення.

11. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері зовнішніх зносин, протягом десяти днів з дня набрання чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення положень про конкурсний відбір кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України" звертається до Європейської комісії "За демократію через право" для отримання пропозицій стосовно кандидатури члена до першого складу Дорадчої групи експертів та його заступника, після чого передає отримані пропозиції Кабінету Міністрів України.

12. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері зовнішніх зносин, спільно з Секретаріатом Кабінету Міністрів України протягом п'ятнадцяти днів з дня набрання чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення положень про конкурсний відбір кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України" формує перелік міжнародних організацій.

Протягом п'яти днів з дня складення відповідного переліку центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері зовнішніх зносин, звертається до міжнародних організацій, включених до такого переліку, для отримання від них пропозицій стосовно кандидатур членів до першого складу Дорадчої групи експертів та їх заступників. Пропозиції передаються Кабінету Міністрів України.

У разі якщо міжнародні організації протягом тридцяти днів з дня отримання відповідного звернення не надали свої пропозиції стосовно кандидатури членів до першого складу Дорадчої групи експертів, їх заступників або запропонували недостатню їх кількість, додаткові пропозиції до першого складу Дорадчої групи експертів може надати Європейська комісія "За демократію через право".

У разі якщо міжнародні організації запропонували сукупно кількість кандидатів у члени Дорадчої групи експертів та їх заступників, яка є більшою ніж дві особи, Кабінет Міністрів України приймає рішення про призначення двох кандидатів та обрання двох заступників із наданих пропозицій.

13. Кабінет Міністрів України протягом трьох днів з дня отримання відповідних пропозицій до першого складу Дорадчої групи експертів від Європейської комісії "За демократію через право" та міжнародних організацій видає розпорядження про призначення осіб до першого складу Дорадчої групи експертів та обрання їх заступників. Особа набуває статусу члена Дорадчої групи експертів з дня видання відповідного розпорядження.

14. Європейська комісія "За демократію через право", міжнародні організації одночасно із пропозиціями до першого складу Дорадчої групи експертів можуть надати список із пропозиціями заступників членів Дорадчої групи експертів. До списку включається один заступник на кожну посаду члена Дорадчої групи експертів.

Якщо член Дорадчої групи експертів, який має заступника, відведений (самовідведений), повноваження такого члена Дорадчої групи експертів щодо розгляду питань та голосування за ухвалення рішення Дорадчої групи здійснює його заступник, який відведений (самовідведений) не підлягає.

Якщо повноваження члена Дорадчої групи експертів, який має заступника, достроково припинено, за рішенням Дорадчої групи експертів такий заступник призначається на відповідну вакантну посаду члена Дорадчої групи експертів у межах строку повноважень такого члена.

Якщо всі заступники відмовилися від членства у Дорадчій групі експертів, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері зовнішніх зносин, звертається до Європейської комісії "За демократію через право", міжнародних організацій відповідно для отримання додаткових пропозицій";

"16. З дня набрання чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення положень про конкурсний відбір кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України" усі процедури відбору кандидатів на посаду судді Конституційного Суду на конкурсних засадах, розпочаті суб'єктами призначення та не завершені станом на день набрання ним чинності, вважаються припиненими без окремого рішення суб'єктів призначення.

Особи, які брали участь у процедурах відбору кандидатів на посаду судді Конституційного Суду на конкурсних засадах, але не були призначені суб'єктами призначення на посаду судді Конституційного Суду станом на день набрання чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення положень про конкурсний відбір кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України" усі процедури відбору кандидатів на посаду судді Конституційного Суду станом на день набрання ним чинності, вважаються припиненими без окремого рішення суб'єктів призначення.

17. Суб'єкти призначення суддів Конституційного Суду невідкладно, але не пізніше тридцяти днів з дня набрання чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення положень про конкурсний відбір кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України", оголошують про проведення конкурсного відбору на всі посади суддів Конституційного Суду, вакантні станом на день набрання ним чинності. Нові конкурсні відбори на посаду судді Конституційного Суду проводяться відповідно до цього Закону";

доповнити пунктом 20 такого змісту:

"20. Протягом перехідного періоду добору Дорадча група експертів ухвалює рішення шонайменше чотирма голосами її членів, з яких прийнятні двос запропоновані міжнародними організаціями чи Європейською комісією "За демократію через право".

Якщо у зв'язку з однаковою кількістю голосів "за" і "проти" Дорадча група експертів не може ухвалити рішення, проводиться повторне голосування.

У разі однакової кількості голосів "за" і "проти" під час повторного голосування голоси трьох членів Дорадчої групи експертів, з яких прийнятні двос запропоновані міжнародними організаціями чи Європейською комісією "За демократію через право", є вирішальними".

II. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Президент України
м. Киї
27 липня 2023 року
№ 3277–ІХ

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про використання доменних імен у спеціальному публічному домені .gov.ua

Цей Закон визначає правові та організаційні засади використання доменних імен у спеціальному публічному домені .gov.ua органами державної влади, органами місцевого самоврядування та підприємствами, установами, організаціями державної форми власності.

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

1) адміністратор спеціального публічного домену .gov.ua (далі – адміністратор) – центральний орган виконавчої влади, який здійснює адміністрування адресного простору у національному сегменті мережі Інтернет щодо використання доменних імен у спеціальному публічному домені .gov.ua, у тому числі функції з реєстрації доменних імен у домені .gov.ua та інші функції при використанні доменного імені;

2) адміністрація публічного домену вищого рівня .ua (далі – адміністрація домену .ua) – компанія, яка на підставі угоди з громадською некомерційною Інтернет-корпорацією з призначення доменних імен та номерів (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers, далі – ICANN) здійснює забезпечення стабільності, безпеки і надійності використання публічного домену вищого рівня .ua у міжнародній ієрархічній системі доменних імен у мережі Інтернет;

3) адміністрування – реалізація адміністратором встановлених прав та обов'язків;

4) видалення доменного імені у спеціальному публічному домені .gov.ua (далі – видалення доменного імені) – комплекс заходів з відкликання прав використання доменного імені;

5) використання доменного імені у спеціальному публічному домені .gov.ua – реєстрація, перереєстрація, продовження реєстрації, видалення тощо доменних імен органами державної влади, органами місцевого самоврядування та підприємствами, установами, організаціями державної форми власності у спеціальному публічному домені .gov.ua;

6) делегування домену .gov.ua – створення на серверах доменних імен публічного домену вищого рівня .ua формалізованого запису про інші сервери доменних імен, що забезпечують адресування відповідного імені цього домену, використання цього домену;

7) доменне ім'я – унікальна назва, що ідентифікує домен та складається з символічного позначення, що використовується в адресному просторі мережі Інтернет;

8) офіційний веб-сайт – сукупність програмних засобів, розміщених за унікальною адресою в мережі Інтернет, разом з інформаційними ресурсами, що перебувають у розпорядженні певних суб'єктів, яка утворюється з метою висвітлення діяльності, оприлюднення відповідно до закону інформації, взаємного обміну інформацією з фізичними та юридичними особами з питань, пов'язаних з діяльністю таких суб'єктів, є офіційним джерелом інформації від таких суб'єктів, забезпечує доступ юридичних та фізичних осіб до цих інформаційних ресурсів та інших інформаційних послуг;

9) перереєстрація доменного імені у спеціальному публічному домені .gov.ua (далі – перереєстрація доменного імені) – комплекс заходів з передачі прав використання доменного імені;

10) продовження реєстрації доменного імені у спеціальному публічному домені .gov.ua (далі – продовження реєстрації доменного імені) – комплекс заходів з продовження строку дії прав використання доменного імені;

11) публічний домен вищого рівня .ua (далі – домен .ua) – публічний домен вищого рівня у міжнародній ієрархічній системі доменних імен у мережі Інтернет, який керується адміністрацією домену .ua на підставі угоди з ICANN;

12) Реєстр доменних імен органів державної влади, органів місцевого самоврядування та підприємств, установ, організацій державної форми власності у спеціальному публічному домені .gov.ua (далі – Реєстр) – інформаційно-комунікаційна система, призначена для обробки інформації, в якій розміщено відомості про доменні імена у спеціальному публічному домені .gov.ua;

13) реєстрант – орган державної влади, орган місцевого самоврядування та підприємство, установа, організація державної форми власності, на ім'я якого (якої) або в інтересах якого (якої) реєструється доменне ім'я у домені .gov.ua;

14) реєстрація доменного імені у спеціальному публічному домені .gov.ua (далі – реєстрація доменного імені) – комплекс заходів з утворення запису про доменне ім'я в Реєстрі та надання прав використання доменного імені;

15) спеціальний публічний домен .gov.ua (далі – домен .gov.ua) – спеціальний публічний домен другого рівня у публічному домені вищого рівня .ua, призначений для використання виключно органами державної влади, органами місцевого самоврядування та підприємствами, установами, організаціями державної форми власності;

16) технічний адміністратор спеціального публічного домену .gov.ua (далі – технічний адміністратор) – суб'єкт господарювання – резидент України, наділений повноваженнями щодо здійснення заходів для забезпечення функціонування спеціального публічного домену .gov.ua, технічного обслуговування, підтримки, забезпечення безперервного функціонування Реєстру та забезпечення доступу до Реєстру відповідно до цього Закону на підставі договору, укладеного з адміністратором.

Стаття 2. Законодавство про використання доменних імен у спеціальному публічному домені .gov.ua

1. Законодавство про використання доменних імен у спеціальному публічному домені .gov.ua складають Конституція України, цей Закон, інші закони України, міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, інші нормативно-правові акти, прийняті на виконання цього Закону.

2. Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж передбачені цим Законом, застосовуються правила міжнародного договору України.

Стаття 3. Сфера застосування Закону

1. Дія цього Закону поширюється на відносини у сфері використання доменних імен у спеціальному публічному домені .gov.ua.

Стаття 4. Суб'єкти відносин та особливості використання доменних імен у спеціальному публічному домені .gov.ua

1. Суб'єктами відносин у сфері використання доменних імен у домені .gov.ua є:

- 1) адміністратор;
- 2) технічний адміністратор;
- 3) реєстранти.

2. Функції адміністратора виконує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сферах цифровізації, цифрового розвитку, цифрової економіки, цифрових інновацій та технологій, електронного урядування та електронної демократії, розвитку інформаційної суспільства, інформатизації.

3. Жоден з елементів інформаційно-комунікаційних систем, що використовуються адміністратором у сфері використання доменних імен у домені .gov.ua, не може бути розміщений:

- 1) на території України, на якій органи державної влади України тимчасово не здійснюють своїх повноважень;
- 2) на території держави, визнаної державою-окупантом та/або державою-агресором щодо України;
- 3) на території держави, щодо якої застосовано санкції відповідно до Закону України "Про санкції";
- 4) на територіях держав, які входять до митних чи інших союзів з державами, передбаченими пунктами 2 і 3 цієї частини.

4. Реєстранти реєструють доменні імена для забезпечення представлення у мережі Інтернет своїх офіційних веб-сайтів, надання доступу за допомогою мережі Інтернет до електронних реєстрів, баз даних та інших електронних інформаційних ресурсів, використання і обміну повідомленнями електронної пошти тощо та несуть відповідальність за ресурси мережі Інтернет, що адресуються доменним ім'ям, зареєстрованим на цього реєстранта.

Територіальні органи реєстрантів можуть реєструвати власні доменні імена із зазначенням місцезнаходження таких органів (область, район, місто, селище, село).

Не допускається реєстрація доменного імені, створеного шляхом транслітерації з російської мови.

Стаття 5. Повноваження, завдання та функції адміністратора

1. Основними завданнями адміністратора є:

- 1) забезпечення формування та реалізація державної політики у сфері використання доменних імен у домені .gov.ua;
- 2) створення умов для ефективного функціонування системи використання доменних імен у домені .gov.ua та забезпечення такого функціонування;
- 3) забезпечення координації діяльності суб'єктів відносин у сфері використання доменних імен у домені .gov.ua;
- 4) здійснення державного нагляду (контролю) у сфері використання доменних імен у домені .gov.ua.

2. Для виконання покладених на нього завдань адміністратор:

- 1) затверджує Правила використання доменних імен у спеціальному публічному домені .gov.ua органами державної влади, органами місцевого самоврядування та підприємствами, установами, організаціями державної форми власності (далі – Правила), що містять положення про: захист та оновлення інформації (із зазначенням граничних строків внесення таких змін); вимоги до доменного імені; порядок звернення реєстранта до адміністратора для здійснення реєстрації, продовження реєстрації, перереєстрації, видалення доменних імен та порядок і строки розгляду таких заяв, підстави для відмови у їх задоволенні; процедуру внесення припису про усунення порушень при використанні доменних імен у домені .gov.ua;
- 2) порядок та регулярність перевірки інформації про осіб, відповідальних за зареєстровані доменні імена, тощо;
- 3) порядок та обмеження, які накладаються на віддалене адміністрування доменних імен .gov.ua;

- 2) затверджує Технічний регламент спеціального публічного домену .gov.ua;
- 3) затверджує Положення про Реєстр доменних імен органів державної влади, органів місцевого самоврядування та підприємств, установ, організацій державної форми власності у спеціальному публічному домені .gov.ua, що визначає, зокрема, порядок ведення Реєстру.

3. Адміністратор забезпечує виконання таких функцій:

- 1) адміністрування доменних імен в домені .gov.ua, у тому числі реєстрація, перереєстрація, продовження реєстрації, видалення доменного

імені відповідно до поданої реєстрантом заяви та наданої ним достовірної і коректної інформації;

- 2) ведення Реєстру, забезпечення його цілісності та захищеності, оновлення актуальних даних про реєстрантів;
- 3) внесення до Реєстру записів про реєстрацію доменних імен реєстрантів в домені .gov.ua, внесення записів про перереєстрацію доменних імен, внесення змін до таких записів та записів про продовження реєстрації доменного імені згідно із законодавством, видалення доменних імен;
- 4) технічний захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах, що використовуються адміністратором, запобігання спотворенню інформації (даних) у разі несанкціонованих дій третіх осіб;
- 5) виконання вимог законодавства щодо захисту персональних даних реєстранта;
- 6) дублювання, архівування інформації (даних) для забезпечення безперервного функціонування інформаційно-комунікаційних систем, що використовуються адміністратором, а також здійснення заходів для відновлення їх належного функціонування у разі виникнення аварійної ситуації;
- 7) укладення договору з технічним адміністратором;
- 8) розгляд звернень та вжиття заходів для припинення порушень у сфері використання доменних імен у домені .gov.ua;
- 9) забезпечення зберігання в Реєстрі на строк не менше 10 років інформації про використання доменних імен, усіх змін, що відбувалися з такою інформацією, а також інформації про реєстранта доменного імені протягом строку, визначеного частиною шостою статті 8 цього Закону;
- 10) контроль за дотриманням вимог цього Закону, інших нормативно-правових актів під час використання доменних імен у домені .gov.ua, за регулярним оновленням даних у Реєстрі;
- 11) внесення приписів про усунення порушень при використанні доменних імен у домені .gov.ua та контроль за їх виконанням;
- 12) видалення доменних імен, створених шляхом транслітерації з російської мови, та виключення з Реєстру записів про реєстрацію таких доменних імен;
- 13) регулярна перевірка інформації про осіб, відповідальних за зареєстровані доменні імена;
- 14) контроль за дотриманням технічним адміністратором вимог щодо власності та розташування інформаційно-комунікаційних систем, що використовуються технічним адміністратором для забезпечення функціонування Реєстру та здійснення операцій з доменними іменами

в домені .gov.ua, встановлених частинами дев'ятою та десятою статті 8 цього Закону;

- 15) здійснення інших повноважень, що випливають з цього Закону.
4. Адміністратор оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті щорічні звіти про результати своєї діяльності не пізніше 1 квітня року, наступного за звітним.
5. Виконання адміністратором функцій з адміністрування, у тому числі реєстрація, перереєстрація, продовження реєстрації, видалення доменного імені здійснюються безоплатно.

Стаття 6. Права та обов'язки технічного адміністратора

1. Технічний адміністратор забезпечує безперервне і надійне функціонування усіх систем у домені .gov.ua, у тому числі серверів та програмного забезпечення, на яких зберігаються дані Реєстру та інформація про доменні імена та IP-адреси, інші сервіси взаємодії із записами Реєстру, а також технічне обслуговування Реєстру, технічну підтримку та забезпечення безперервного функціонування Реєстру, виконує інші функції відповідно до цього Закону, інших нормативно-правових актів.

2. Технічний адміністратор здійснює свою діяльність на основі договору, укладеного з адміністратором, за результатами конкурсу, що проводиться у порядку, визначеному законодавством про публічні закупівлі.

Форма договору затверджується адміністратором. У договорі обов'язково визначаються параметри якості функцій, які зобов'язані забезпечити технічний адміністратор, а також технічні параметри взаємодії технічного адміністратора та адміністратора.

3. Технічний адміністратор сприяє та надає допомогу адміністратору у здійсненні ним контролю, отриманні статистичних даних та іншої інформації в домені .gov.ua.

4. Технічним адміністратором не може бути:

- 1) фізична або юридична особа, яка має громадянство та/або є резидентом держави, визнаної державою-окупантом та/або державою-агресором щодо України;
- 2) юридична особа, кінцевим бенефіціарним власником якої є громадянин держави, визнаної державою-окупантом та/або державою-агресором щодо України;

3) юридична особа, зареєстрована згідно із законодавством держави, включеної Міжнародною групою з протидії відмиванню брудних грошей (The Financial Action Task Force, далі – FATF) до списку держав, що не співпрацюють у сфері протидії відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом;

4) юридична особа, статутний капітал якої повністю або частково прямо чи опосередковано належить особам, передбаченим пунктами 1–3 цієї частини.

Стаття 7. Права та обов'язки реєстранта

1. Реєстрант звертається до адміністратора із заявою про здійснення реєстрації, перереєстрації, продовження реєстрації, видалення доменного імені в домені .gov.ua у порядку, визначеному Правилами.

Від імені реєстранта заяву про здійснення реєстрації, перереєстрації, продовження реєстрації, видалення доменного імені в домені .gov.ua підписує його керівник чи уповноважена ним особа або керівник державної установи, підприємства, організації державної форми власності, що здійснює забезпечення діяльності державного органу, органу місцевого самоврядування, на ім'я якого або в інтересах якого реєструється доменне ім'я, або уповноважена цим керівником особа.

Реєстрант забезпечує адміністративний і технічний супровід доменного імені, зареєстрованого на цього реєстранта.

2. Відомості про осіб, які здійснюють адміністративний і технічний супровід доменного імені (назва посади, прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності), номер службового телефону та адреса електронної пошти), є відкритими та відображаються за допомогою інформаційного протоколу WHOIS згідно з міжнародною практикою. Адреса електронної пошти зазначена у цій частині осіб повинна містити офіційне доменне ім'я реєстранта.

3. Реєстрантам забороняється використовувати офіційні веб-сайти та інші веб-ресурси на зареєстрованому доменному імені у домені .gov.ua в цілях, не пов'язаних з їхньою діяльністю відповідно до законів, інших нормативно-правових актів.

4. Реєстрант несе відповідальність за актуальність та повноту даних про нього у Реєстрі.

5. Реєстрант зобов'язаний вести облік осіб та організацій, допущених до створення, ведення (зміни) та/або видалення веб-ресурсів на виділеному йому доменному імені, забезпечувати захист даних.

Стаття 8. Реєстр доменних імен органів державної влади, органів місцевого самоврядування та підприємств, установ, організацій державної форми власності у спеціальному публічному домені .gov.ua

1. Реєстр ведеться з метою забезпечення доступу до інформації та ведення переліку зареєстрованих доменних імен у домені .gov.ua. Держателем Реєстру є адміністратор.

2. Обсяг і склад інформації, що міститься в Реєстрі, порядок ведення Реєстру, у тому числі внесення інформації та внесення змін до неї, вимоги щодо підтримання актуальності (оновлення) інформації, дублювання, архівування інформації (даних), порядок доступу до інформації з Реєстру визначаються у Положенні про Реєстр доменних імен органів державної влади, органів місцевого самоврядування та підприємств, установ, організацій державної форми власності у спеціальному публічному домені .gov.ua з урахуванням вимог цієї статті.

3. До Реєстру обов'язково вноситься та зберігається протягом визначеного цим Законом строку така інформація про реєстранта:

- 1) прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності), реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер, дата видачі паспорта громадянина України, назва уповноваженого суб'єкта, що його видав, дата закінчення строку дії документа (за наявності) (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті), а також адреса електронної пошти особи, яка подала заяву про здійснення реєстрації, перереєстрації, продовження реєстрації, видалення доменного імені в домені .gov.ua;
- 2) прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності), реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер, дата видачі паспорта громадянина України, назва уповноваженого суб'єкта, що його видав, дата закінчення строку дії документа (за наявності) (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті), а також адреса електронної пошти особи реєстранта, відповідальної за виконання адміністративної функції;
- 3) прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності), реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер, дата видачі паспорта громадянина України, назва уповноваженого суб'єкта, що його видав, дата закінчення строку дії документа (за наявності) (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від

прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті), а також адреса електронної пошти особи реєстранта, відповідальної за технічне функціонування офіційного веб-сайту та інших веб-ресурсів;

4) прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності), реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер, дата видачі паспорта громадянина України, назва уповноваженого суб'єкта, що його видав, дата закінчення строку дії документа (за наявності) (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті), а також адреса електронної пошти особи реєстранта, відповідальної за дотримання вимог законодавства у сфері кібербезпеки, забезпечення безпечного функціонування офіційного веб-сайту, інших веб-ресурсів, що використовують доменне ім'я, а також протидію спаму.

Заборонено використання особами, зазначеними у цій частині, адрес електронної пошти, сервери яких розміщені на території держав або які мають зареєстровані імена в національних доменах таких держав:

держави, визнаної державою-окупантом та/або державою-агресором щодо України;

держави, щодо якої застосовано санкції відповідно до Закону України "Про санкції";

держави, яка входить до митного чи іншого союзу з державами, передбаченими абзацами сьомим і восьмим цієї частини;

держави, включеної FATF до списку держав, що не співпрацюють у сфері протидії відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом.

4. Доступ до інформації, що міститься в Реєстрі, є відкритим та безоплатним, крім інформації з обмеженим доступом, визначеної адміністратором відповідно до закону.

Не може бути віднесена до інформації з обмеженим доступом інформація про адміністративний та технічний контакти доменного імені.

Технічний адміністратор забезпечує цілодобовий доступ до відкритої інформації Реєстру на відповідному веб-сайті, а також за допомогою інформаційних протоколів взаємодії із записами Реєстру (WHOIS, RDAP).

5. Адміністратор визначає порядок оперативного прийняття заяв реєстрантів, що стосуються застарілих або неправильних даних у Реєстрі, а також інших заяв щодо інцидентів кібербезпеки, пов'язаних з доменом .gov.ua.

6. Інформація про реєстранта зберігається в Реєстрі протягом всього строку дії реєстрації доменного імені та протягом 10 років після його завершення.

7. Адміністратор і технічний адміністратор забезпечують захист інформації, що міститься в Реєстрі, від несанкціонованого доступу та захист персональних даних відповідно до закону.

8. Інформаційне наповнення Реєстру здійснюється державною мовою або дублюється державною мовою, якщо це можливо відповідно до міжнародних стандартів.

Інформаційна складова Реєстру є державною власністю.

9. Жоден з елементів інформаційно-комунікаційних систем, що використовуються технічним адміністратором для забезпечення функціонування Реєстру та здійснення операцій з доменними іменами в домені .gov.ua, не може бути розміщений:

- 1) на території України, на якій органи державної влади України тимчасово не здійснюють своїх повноважень;
- 2) на території держави, визнаної державою-окупантом та/або державою-агресором щодо України;
- 3) на території держави, щодо якої застосовано санкції відповідно до Закону України "Про санкції";
- 4) на територіях держав, які входять до митних чи інших союзів з державами, передбаченими пунктами 2 і 3 цієї частини.

10. Власником інформаційно-комунікаційної системи, що використовується технічним адміністратором для забезпечення функціонування Реєстру та здійснення операцій з доменними іменами в домені .gov.ua, не може бути:

- 1) фізична або юридична особа, яка має громадянство та/або є резидентом держави, визнаної державою-окупантом та/або державою-агресором щодо України;
- 2) юридична особа, кінцевим бенефіціарним власником якої є громадянин держави, визнаної державою-окупантом та/або державою-агресором щодо України;
- 3) юридична особа, зареєстрована згідно із законодавством держави, включеної FATF до списку держав, що не співпрацюють у сфері протидії відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом;
- 4) юридична особа, статутний капітал якої повністю або частково прямо чи опосередковано належить особам, передбаченим пунктами 1–3 цієї частини.

11. Умови обробки інформації в Реєстрі визначаються відповідно до договору, що укладається між адміністратором і технічним адміністратором, з урахуванням вимог закону.

12. Максимальний строк реєстрації доменного імені становить 10 років.

Продовження строку дії прав використання доменного імені на наступний строк здійснюється шляхом продовження реєстрації.

Максимальний строк продовження реєстрації доменного імені становить 10 років.

Стаття 9. Відповідальність у сфері використання доменних імен у спеціальному публічному домені .gov.ua

1. Особи, винні у порушенні законодавства у сфері використання доменних імен у спеціальному публічному домені .gov.ua, несуть відповідальність згідно із законом.

2. За порушення вимог законодавства у сфері використання доменних імен у спеціальному публічному домені .gov.ua доменне ім'я в Реєстрі та в домені .gov.ua може бути видалено адміністратором.

Стаття 10. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2024 року.

2. Кабінету Міністрів України:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом; забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними і місцевими органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

забезпечити протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:

перевірку адміністратором використання доменних імен органами державної влади, органами місцевого самоврядування та підприємствами, установами, організаціями державної форми власності у спеціальному публічному домені .gov.ua відповідно до вимог цього Закону;

приведення міністерствами, іншими центральними і місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування їхніх доменних імен у відповідність з вимогами цього Закону.

3. Кабінету Міністрів України до 1 липня 2024 року поінформувати Верховну Раду України про стан виконання цього Закону.

Президент України

м. Київ,
28 липня 2023 року
№ 3284-IX

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

Сьогодні на території України невелика хмарність, без опадів. Незначні короткочасні дощі, подекуди з грозами, місцями прогнозують лише у південно-західних регіонах. Температура повітря вдень переважно 30–32 градуси тепла, у південних областях — до +35. Уночі 18–20 з позначкою плюс. Вітер східний, 3–8 м/с

■ **1913.** Помер Михайло Комаров-Уманець — український письменник, бібліограф, критик, фольклорист, перекладач і лексикограф. ■ **1914.** Створено керівний орган Українських січових стрільців — Українську бойову управу. ■ **1942.** Вояки Тараса Боровця-Бульби вчинили напад на Шепетівський залізничний вузол, вивантажили і вивезли до лісу чотири ешелони різноманітного майна та звільнили два ешелони людей, яких вивозили на примусові роботи до Німеччини. ■ **2020.** Помер Борис Патон — український науковець у галузі зварювальних процесів, металургії і технології металів.

ПЕРСПЕКТИВА

Знайшли споживача гірчиці на острові в океані

Уперше підприємство з міста над Бугом відправило продукцію на острів Майотта, що в західній частині Індійського океану.

Вінницька харчосмакова фабрика спеціалізується на виробництві дещо незвичних продуктів, основними серед яких є хрін та гірчиця. Продукцію експортують у низку зарубіжних країн — Польщу, Францію, Ізраїль, Ліван, Сенегал. Першу партію гірчиці відправили до міста Мамудзу, столиці Майотти. Нових споживачів знайшли завдяки співпраці з французами. Майотта є заморським департаментом Франції з населенням понад 200 тисяч осіб. Там в обігу євро, що спрощує розрахунки, острів'яни спілкуються французькою мовою.

Про найбільш віддалений експорт продукції вінницького підприємства інформує у Фейсбукі заступник міського голови Андрій Очеретний. Щоправда, у повідомленні не згадується про витрати на доставку харчів на таку велику відстань. Утім, собі на збиток фабрика навряд чи торгувала б.

«Підприємство зробило ставку на створення доданої вартості за рахунок глибокої переробки сировини, це саме той аспект, який маємо розвивати задля зміцнення економіки держави», — написав посадовець.

Для безперебійного функціонування на даху будівлі фабрики спорудили сонячну електростанцію. Її робота дала можливість на третину зменшити споживання електрики.

Загалом підприємства краю експортують свою продукцію у понад 200 країн. Зарубіжні споживачі найохочіше купують вінницьку олію. Цукор, тваринні жири, сухе молоко, борошно і навіть мед теж мають попит.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

Фото з фейсбук-сторінки Андрія Очеретного.

КРЕМЛЬ ГОТУЄТЬСЯ ДО ВІЙНИ НА ВИСНАЖЕННЯ

ФРОНТ

За даними Генштабу ЗСУ на 18.08, протягом минулої доби відбулось 33 бойові зіткнення. Ворог завдав 4 ракетних та 53 авіаційних ударів, здійснив 40 обстрілів із реактивних систем залпового вогню по позиціях наших військ та населених пунктах. Внаслідок російських терористичних атак, на жаль, є загиблі та поранені серед цивільного населення. Руйнувань зазнали житлові будинки та інша цивільна інфраструктура. Ймовірність завдання ракетних та авіаційних ударів по всій території України залишається високою.

Коментуючи поточну ситуацію на фронті у ефірі «Еспресо», полковник СБУ народний депутат Роман Костенко розповів, що ситуація на Запорізькому напрямку складна, інтенсивність бойових дій дуже висока. За його словами, вся лінія фронту зараз у активній фазі, а ситуація на одному напрямку тісно пов'язана з іншими. Окупаційні війська проводять стратегічну оборонну операцію з елементами наступу. Україна ж продовжує проводити анонсовану наступальну операцію з елементами оборони. Костенко наголосив: Сили оборони не припиняють атакувати на стратегічно важливих напрямках. Це дається важко, адже наші захисники наступають на противника, який має перевагу в артилерії та авіації, не кажучи вже про заміновані території.

росіяни вперто намагаються втримати власні позиції на Мелітопольському та Бердянському напрямках. Оскільки в разі успіху наступу Сил оборони, за словами Костенка, для української армії відкриваються чудові можливості для звільнення решти окупованих територій та ударів по військових об'єктах рф у Криму. Мовляв, шойно ЗСУ звільнять Мелітополь, Бердянськ та вийдуть до берегів Азовського моря, вся логістика росіян через окупований півострів зупиниться. Тому для противника Запорізький напрямок є дуже важливим. Враховуючи активні дії ЗСУ на півдні, рашисти активізувались на сході, зокрема на Куп'янському напрямку.

Сили оборони щодня знищують чимало російської техніки. На такі втрати кремль не розраховував. Це змушує військове керівництво рф залучати резерви для боїв по всіх фронтах. Однак говорити, що це стратегічні резерви росії, зарано, наголосив народний депутат.

На думку Романа Костенка, війна з московією не закінчиться одним контрнаступом ЗСУ. Бо кремль готується до війни на виснаження. Натомість Україна має відпрацювати власну стратегію. Народний обранець додав: контрнаступальна операція ЗСУ не є окремим глобальним планом для виграшу у цій війні, а лише його частиною. Важливо зрозуміти, як поетапно йтиме війна. Якщо цього року нам не вдається відкинути росіян, наголосив Костенко, то потрібно змінити тактику. Готувати резерви, змінювати підходи до використання ресурсів та ведення бойових дій. Українці мають усвідомити, що швидкої перемоги не буде. У рф є потужніші можливості в економіці та ВПК. Не бракує й людського ресурсу. Тому для

нас, можливо, краще буде розтягнути звільнення власних територій у часі, але зберегти життя наших військових, зазначив Роман Костенко.

Ольга ВІТЕР.

МАЛЮНОК ДНЯ

Млин ЗСУ.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

СПОРТ

«Дніпро-1» зіграв унічію зі «Славією»

Футбол. Ліга Європи. Третій кваліфікаційний раунд. Матч у відповідь. 17 серпня. «Дніпро-1» (Україна) — «Славія» (Чехія, Прага). 1:1. Голи: Рубчинський, 45+2, Юречка, 52. Перший поєдинок — 0:3.

«Дніпро-1»: Кінарейкін, Є. Пасіч, Сарапій, Кравець (Сваток, 73), Каплієнко, Рубчинський (Танчик, 77), Бабенко, Гуцулак, Піхальнюк (Леднев, 73), Горбунов (Квінда, 65), Філіппов (Білл, 65). **Тренер** — Олександр Кучер.

«Славія»: Коларж, Масопуст (Доудера, 71), Усу, Голеш, Провод, Шевчик, Дорлі (Громада, 85), Шранц (Влчек, 71), Зафейріс, Юречка (Юрасек, 85), ван Бурен (Гітіл, 76). **Тренер** — Ідржих Трпішовський.

Рефери — Гесус Гіль Мансано (Іспанія). Кошиця (Словаччина). «Кошицька футбольна арена».

За сумою двох поєдинків дніпряни вийшли з турніру. Тепер вони гратимуть у Лізі конференцій. На вирішальній стадії кваліфікації суперником «Дніпра-1» стане «Спартак» (Трнава, Словаччина).

«Славія» продовжить виступ у раунді плей-оф Ліги Європи, де 24 та 31 серпня зійдеться з іншим представником Прем'єрліги України луганською «Зорею».

Динамівці вийшли до плей-оф ЛК

Ліга конференцій. Третій відбірний раунд. Матч у відповідь. 17 серпня.

«Динамо» (Україна, Київ) — «Аріс» (Греція, Салоніки). 2:1 (пенальті — 6:5). Голи: Джурасек, 39, Волошин, 45, Караваєв, 85. Перша зустріч — 0:1.

«Динамо»: Бушан, Тимчик (Караваєв, 72), Дячук, Сирота, Дубінчак, Сидорчук (Бражко, 72), Шапаренко (Андрієвський, 72), Бульський, Ярмоленко (Перріс, 106), Волошин (Діалло, 82), Ванат (Беніто, 106). **Тренер** — Мірча Луческу.

«Аріс»: Гутесіотіс, Монтойя, Лейсман, Оудабджо, Феррарі, Жюль (Самора, 106), Джурасек (Рупп, 59), Даріда (Павичич, 75), Моберг-Карлссон (Мендес, 59), Морон (Хрістодулопулос, 82), Пальма (Маттарріта, 82). **Тренер** — Апостолос Терзіс.

Вилучено Павичича, 106 (друге попередження).

Рефери — Себастьян Гісгамер (Австрія). Бухарест (Румунія). Стадіон «Жулешті».

У першому таймі кияни високих швидкостей не показали. Та й ударами по воротах не радували. Натомість неточними передачами грішили.

Все це влаштувало гостей, котрі своїм чи не єдиним шансом у першій половині залюбки скористалися. Ніким не прикритий Джурасек після флангової передачі майже впритул пробив у порожні ворота в один дотик.

Щоправда, на останній хвилині тайму господарі нарешті хвацько розіграли пристойну комбінацію. Сидорчук від центрального кола зробив навісну передачу на Волошина, а той ударом головою перекинув м'яч через воротаря.

Після перерви кияни виявили характер. Вони дуже старалися, володіли ініціативою. А гості постійно робили паузи, різними методами збивали темп.

Варто зазначити, що свіжість у дії киян внесли заміни. І дали їм змогу вийти вперед. Сирота виконав довгу діагональ на Караваєва, котрий з ходу пробив і влучив. Так і завершився основний час — 2:1. Попереду були два додаткові тайми. І вони переможно не визначили. Довелось це зробити за допомогою серії пенальті.

Удачливішими виявилися кияни (один удар парював Бушан).

Тепер у плей-оф на них чекає ще складніше завдання — поєдинки з турецьким «Бешикташем». Перший матч динамівці проведуть 24 серпня удома, матч у відповідь — 31 серпня в Стамбулі.

Підготував Геннадій БРАНИЦЬКИЙ.

Над номером працювали: Наталя КУЛІШ, Алла ДОДАТКО.

В.о. головного редактора Сергій ДЕМСЬКИЙ.

► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
► Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
► Рукописів не повертаємо.
► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
© Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка).
Передплатні індекси та передплатна ціна на 2023 рік

Для фізичних осіб:
40224 — 45 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 40 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 80 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Друк: ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15 www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 90565
Видавець — Державне підприємство «Редакція газети «Голос України». 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідки 503-68-73; відділ реклами 503-61-92;

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний

reklama1@golos.com.ua — відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Сайт — www.golos.com.ua

